

Helyesen megfejtették: Haláchy Rezső, Molnár János, Deutsch Irén, Czizler Béla, Blumenschein Henrik, Meller Dávid, Bergl István, Sztolár István, Hodács Ágost, Slákovics Gergely, Dajka István, Sebők Dezső, Goldberger Ödön, Lászlóffy Béla, Kutlik Félix, Nikolényi István, Schaffer Imre és Emil, Banczik Sámuel, Gáyer Gyula, Grossmann Oszkár, Meer Ernő, Weisskopf Rezső, Weissmann József, Lichtenstern Béla, Halmi Gyula, Vissi Ferencz, Deszkásy Boldizsár, Vaska István, Szmracsányi Miklós, Sz. Császár Lóránd, Vad Lajos, Kiszely Gábor, Menezser Mihály, Kállai Béla, Zsigmond Ferencz, Pfeiffer Gyula, Denk Gusztáv, Lósy Károly, Havas Gyula, Wittmann György, Gerstlauer Albert, Balog István, Demjén János, Gránitz Géza, Reisz Lipót, Balog Imre, Kurcz Ede, Terray Lajos, Rippner Dávid, Boreczky Elemér, Zahoranetz Ödön, Skoda Albrecht, Tarsay Gyula, Jovián Jenő, Orlovsky József, Muntány Emil, Fortvingler Sándor, Schlesinger Ferencz, Kepes Ernő, Fischer Ernő, Wollner Ernő, Bohrandt Lajos, Visnovszky Rezső, Czizler Béla, Sessler Pál, Bujnák Pál, Fábrián József és Gáspár, Kirchner Gyula, Baum Miklós, Pappszász Tamás, Füredi Imre, Benedek István, Szabadfi Kornél, Jakab János, Reif Béla, Böhm Gyula, Berger Mór, Kőhegyi Andor, Csáthy Dezső, Rosenberg Ignác, Schwarz Izidor, Gelesics Dezső, Halpen Jenő, Szadnik Sándor, Farkas Tivadar, Török Pál, Kurimay Mihály, Ladányi Dezső, Friedmann Árpád, Szilárd Andor, Weiler Lajos, Oszvaldik Gyula, Kelemen Imre, Lengyel Béla, Stiefelmayer Károly, Nevelős Gyula, Bíró József, Szécskay Dezső és Árpád, Bruck Dezső, Tenner Pál, Voszka István, Lányi János, Kokesch Sándor, Puskás Endre, Rosenberg Albert, Alliquander Ödön, Volf Pál, Neuhauser Imre, Groedl Arthur, *Herzog Ernő*, Burján Rezső, Tirmeier Ferencz, Beck István, Fetter Kálmán és Kornél, Bárdos Brunó, Balog Imre, Farmari Antal, Mészáros József, Freyer Gyula, Bobory György, Körtvélyessy Zoltán és Dezső, Gruber Győző, Maláresik György, Gáyer Gyula, Picker Gerő.

A megfejtők közt kisorsolt könyvtárlapokat Gaal Mózes «Kard és lant hőse» cz. ifjúsági regényét *Herzog Ernő* nyerte el Budapesten, V. Erzsébet-tér 16. sz. a.

SZERKESZTŐI TELEFON.

Sch. F. Pécs. A kérdezettek mindketten tanárok, K. K. a római archa-ologianak nagytudományú munkása, a mint azt a lapunkban megjelenő élvezetes cikksorozatból is láthatja. — K. Ö. Budapest. Minő adáz kedvtelést lel abban, óh ifjú, hogy innen-onnan kiszelt költeményeket az önönkölteményeinek ad ki? Sokkal okosabban tenné, ha e fáradság helyett megtanulna — helyesen írni. — D. J. Beajánlván hozzánk márczius 15-iki ódáját, szemrehányólag ezt jegyzi meg: «De ha a papirkosárba kerülne, akkor se lennék nagyon meglepődve: szerkesztő úrnál az ilyesmit megszoktam.» Nos tehát, sejtelve nem csalta meg! Mi más sorsra számhatnánk egy ódát, mely a márcziusi ifjúságot dicsőítvén, azt mondja, hogy: «győzött s e hont szent birtokába vette újjateremtő örületrohám?» Ez aztán az igazandí «furor poeticus»! V. B. Temesvár. 1. Mind az orvosi, mind a jogi, mind a bölcsészeti doktorság elnyerésére bizonyos számú alapvizsga, illetve szigorlat sikeres kiállása szükséges; a két utóbbi szakon megkövetelik az úgynevezett doktorátusi értekezés írását is. 2. Szerezze meg Kudora K. Könyvtárát. 3. Olyasféle tudakozódásra nem vállalkozunk. — K. L. Eperjes. Azt a szavat jól származtatja. — E. O. Szolnok. Tanulmányát, mint szép és alapos dolgozatot, félretettük. Ha a közlésre váró cikkek tömegét látná, nem esodálkóznék a késcselmen. — H. J. Budapest. Megfejtésével elkészt, levele, úgy látszik, elkallódott valahol. — P. A. Csiksomlyón. Az «Uj idők»-et Singer és Wolfner adják ki. — Ujhelyi. Rejtvényét külön papírlapra írja, mert csak így használhatjuk. — K. M. Lőcse. Tudósítása nem tudósítás, mert csak általánosságban beszél és egy pozitív tény sem említ. — T. Gy. Veszprém. Mi megbizunk a tudósító gondosságában,

ellenőrzést pedig nem gyakorolhatunk, a mi szükség-telen is, mert illetén eset ritkán fordult még elő. Köszönjük figyelmét. — 552. sz. előfizető. Grác. Ama hely az Országos Nőképző Intézet, melynek helyisége a Zöldfa-utczában van. — Tornász. 1. Az a tanuló értelmi fejlettségétől függ. 2. Egy laptól előfizetői számát tudakolni ép oly kevéssé illik, mint valakitől fogainak számát. Indiskrét kérdés mindakettő. — R. D. Nagyvárad. 1. A műgyetemre kell beiratkoznia. 2. A vegyész pályára nem szükséges a latin. 3. «El tetszik-e fogadni a «Vallás feladatát» fejtető értekezésemet?» Ön zsákban macskát árul! 4. Tudósításait várjuk. — P. A. Hova tartozik a «Nemzeti dal» második versszakában:

Rabok voltunk mostanánk,

Kárhóztottak ősapánk?

a «kárhóztottak» szó? E kérdést nem tehetjük vita tárgyává, mert Petőfi kézírásából kitűnik, hogy a második sorhoz tartozik. — Cs. L. Halas. Szorgalmas és életrevaló fiatal ember jó szerével fenntarthatja magát Budapesten. Mellékfoglalkozás gyanánt legmelegebben a tanítás ajánlható, mert az irodai elfoglaltság lenyűgözi; valamely lapnál való foglalkozás pedig elvonja tanulmányaitól. Egyéb föltevései a tanári pályáról helyesek: tekintsen bizton a jövő elé! — K. Gyula. Szeged. Illetén aprólékos utánnézésre hiányzik az idők. — Sz. J. Veszprém. 1. Azt az emlékkönyvet nem lehet beszerezni; önönmagának kell megszerkesztenie, bele iktatgatván az olvasmányaiából kiyont aranymondásokat és velős tételeket. 2. Irja meg részletesen minő szakba vágó munkákat gondol. — B. D. Sopron. S. B. Budapest és K. J. S. Ajánlközásukat elfogadjuk. — W. H. Kassa. A hazafias tárgyú melodramák közül márczius 15-ének ötvenedik fordulójá alkalmára kiválóképen ajánlhatjuk a következőket: Arany-Kápi «Ráchel siralma»; Vörösmarty-Frnyei: «Szép Ilonka»; Váradi-Ábrányi: «Rákóczi»; Váradi-Ábrányi: «Petőfi a Hortobágyon». — E. O. Eltettük. — M. L. Teschen. Levelét igaz örömmel olvastuk, mert minden sorából kedves őszinteség szólt felénk. Dicsőretére válik, hogy annyire vitte a magyar nyelvben, noha sohasem járt magyar iskolába, továbbá, hogy az idegenben is oly erős a nemzeti érzése. Még magyar verseket is ír! Ezek helyett azonban inkább gyakorolja magát a prózai stílus és olvasgasson sokat a hazai klasszikusoktól, hogy nyelvérzéke izmosuljon. Sorait mindig szívesen látjuk. — P. Y. Szabadka és G. Ö. Szombathely. Tudósítóknak való ajánlközásukat köszönettel elfogadjuk. — H. Jenő és K. Ede. Szabadka. Valóban öröndetes dolog, hogy lapunk 5. számának cikkén arra buzdítottak, hogy nevüket megmagyarosítsák. Vajha minél többen követnék ezt a követendő példát! Szükségesek a következő okmányok: születési, illetőségi és erkölcsi bizonyítvány, valamint édes atyjuknak írásbeli beleegyezése. Kérvényüket az alispáni hivatal terjeszti föl a belügyminiszteriumhoz, mely 3—4 hét alatt elintézi.

Önképzőkörök, társulatok, műkedvelők figyelmébe.

Éppen most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában Budapesten:

A SZABADSÁG ÜNNEPÉRE

SZÍNI KÖLTEMÉNY HÁROM KÉPBEŒ.

Irtá

KOZMA ANDOR.

I. kép. Fényözön. (7 személy.) — II. kép. Ború. (5 személy.) — III. kép. Béke. (7 személy.)

A közel jövőben országszerte ünnepélyekkel ülik meg szabadságharcunk felszázados évfordulóját. Kozma Andornak ez a színi költeménye ily alkalmakra bizonyára a legalkalmasabb darabok egyike.

Megjelent mint az *Olesó Könyvtár* 1063—64. száma. Ara 20 kr., mely megrendeléskor levélbélyegeken beküldhető.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	SZERKESZTI	SZERKESZTŐSÉG:
Negyed évre... 1 frt 20 kr.	Dr. RUPP KORNÉL	Budapest, IX., Soroksári-u. 31.
Fél évre... 2 frt 40 kr.	főgymnasiun tanár.	KIADÓHIVATAL:
Egész évre... 4 frt 80 kr.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	Budapest, IV., Egyetem-utca 4.
<i>Megjelenik minden vasárnap.</i>		<i>Kéziratokat nem adunk vissza.</i>

A MAGYAR IFJÚSÁGHOZ.

A diákkongresszus megnyitó ülésén elmondta JÓKAI MÓR.

Lelkem fiai!

Sokaig válogattam benne, minő megszólítással kezdjem a Hozzátok intézett szót.

Előttem volt a nagy angol tudós schémája, ki mint az oxfordi egyetem rektora az egybegyűlt diáksereget a Veni sancte után ezzel a megszólítással címizte: «uraim, mylordok, érsekek, püspökök, lelkipásztorok, lordmayorok, aldermanok, mérnökök, tábornokok, doktorok, Bathrend, térdszalagrend lovagjai, hajóskapitányok, admirálok, — világesalók, naplopók, utónállók! — Igen is: mindezek válhatnak belőletek, a szerint, a mint magatokat viselni fogjátok.» Azonban én utánozni még a nagy embereket sem szeretem.

Van egy rátok alkalmazott régi kifejezésem, a melyben a magyar fiatalságot elneveztem *aczélfiatalságnak*. Más nemzeteknek van *aranyfiatalságuk* (jeunesse dorée), kik arra büszkék, mi magyarok büszkébbek vagyunk az *aczélfiatalságunkra*. Azonban én ismételné saját magamat sem szeretem.

Nekem jogom van Titeket *lelkem fainak* szólítani, mert a saját lelkemet látom Bennetek ezerszeresen sokszorozódni.

Ugyanazt a dieső fiatalságot látom magam előtt most, a ki ötven év előtt engem és kortársaimat, az akkori írókat körülvelt; csak a számotok szaporodott meg: a hány százan voltatok akkor, annyi ezeren vagytok most.

S ugyanazt a szent szót hallom ezerszeresen visszhangzani ajkaitokról most, a mit elődeitektől hallottam égnék és földnek hirdettetni: «szabadság, egyenlőség, testvériség!»

Ez a hármas jelszó volt az a bibliai mustár-mag, melyből Magyarország cédrusfája felnőtt, és még egyre növekedik.

E hármas jelszóban van Magyarország lételenek alapja, a magyar nemzet hatalmának joga kifejezve. Ezek a vezéreszmék tesznek egy nemzetet hadban erőssé, békében boldoggá. S a ki e három eszme közül egyet eldob magától, a másik kettőt is elveszti. Ezt a hármas varázsigt őrzi a mi alkotmányunk frigládája.

A magyar tanuló fiatalság, nemzeti műveltségünk élő kifejezése, ivadékról ivadékra hiven megőrizte elődeinek ezt a frigládáját. Soha semmi szenvedély, semmi kényszer, semmi érdek nem bírta a magyar tanuló fiatalságot eltántorítani. A frigládát elvehették tőlünk, de a benne elzárt kineket nem kobozhatták el.

Pedig sok megpróbáltatást kellett fiatalságunknak kiállania.

Öt évtizeden át figyeltem aggodalommal, láttam örömmel, mint váltja fel egyik ifjú nemzedék a másikat. Mindig ugyanaz a szellem maradt meg: egyik ivadék a másikat adta át örökségül. És most az ötödik évtizedben ugyanezen oltár előtt látom áldozni hazám tanuló fiatalságát: ugyanazon jelszavas zászlókat lobogtatni kezében.

Szorongó szízzel szemléljük, közelben és távolban, hogy foszlanak le másutt rongyokba e diesőseges zászlók! Hogy áldozzák fel a szabadságot a boszuért, az egyenlőséget a kiválóságért, a testvériséget a gyűlöletért más nagy nemzetek fiai. S a legjobb fiai: a müzsák tábora! Hogy készülnek testvérgyilkos harezra, a mely saját hazájukat megbénítja, alkotmányukat megrendíti, hogy vezetnek népfajt, felekezetet, politikai pártokat irtó küzdelemre épen azok, a kiknek azért van adva a kezükbe a fákllya, a tudás fákllyája, hogy nemze-

tük előtt a hazaszeretetet, békeszeretetet helyes útját megvilágítsák, de nem hogy gyújtogassanak vele!

Hála a magyarok Istenének, hogy ez a ragály nem fertőztette meg a magyar ifjak lelkét.

Ti megmaradtatok a szabadság, egyenlőség, testvériség híveinek; s a magyar tudományos egyetem fiatalsága adott magasztos példát a saját keblében létrehozott békeszövetséggel az egész művelt világ fiatalságának, példát arra, hogyan lehet bölcs mérséklettel, testvéri indulattal a közös haza és közös szabadság szeretetével egymással ellenkező felfogásokat kibékíteni.

Ez az 1848 márczius 15-ikének a szelleme. Így tettek a Ti elődeitek, az én kortársaim; egyenlővé tették az embert, magukhoz ölelték a testvért, s midőn a szabadságért kellett küzdeni, az egyenlővé tett honfi, a felkarolt testvér együtt harczolt velünk a szabadság ellenségei ellen.

És még ma is «in hoc signo vinces!»

Ezt az ötven év előtt a Ti elődeiteknek átadott lelkemet látom én Ti Bennetek föléledve s mindazoknak a lelkét, a kik akkor velem együtt voltak: Petőfiét s az ő tizeit.

Azokmármegtértek Istenhez, ki nekem engedte, a legutolsónak, hogy az ő nevükben is üdvözöljelek Titeket, lelkemnek fiait.

Legyetek boldogok a boldog hazában!

Szabadok a szabad hazában!

Erősek és becsületesek az erős és becsületes magyar nemzetben!

A "CYNTHIA" HAJÓTÖRÖTTJE.

Irták: Jules Verne és André Laurie.

Átdolgozta Gaal Mózes.

12

Bowles szót fogadott az asszonynak, Erik pedig neki is szóról-szóra elmondott mindent.

Bowles telehold arca mind szélesebbé vált, lapos mosoly húzódott el a szája két szélén, s hunyorgott a feleségére.

— Most már tudja, Bowles úr, hogy miről van szó — mondá Erik rémegő szívvél.

Bowles megvakarta a füle tövét, lógatta nagy töksi fejét, végül megszólalt:

— Tudom is, no meg nem is tudom; az asszony is éppen annyit tud belőle, mint én.

A mit ezen kívül mondott, az éppen oly érthetetlen, mint zavaros volt. Szegény Eriket majd elémésztette a nagy izgatottság. De hát Bowles úr nem született szónoknak; különben is szerfölött álmos volt, mert lefekvés előtt egynehány pálinka-féle nedvességgel telt flaskót szokott alaposan bezopogatni.

A felesége jól ismerte drága urát, mert hamarosan két üveg hasonló nemű folyadékot tett elébe az asztalra.

Ez már megoldotta Bowles úr nyelvét. Két álló óráig járt a szája. Rengeteg sok mellékes dolgot elmondott, lényegest keveset, a mint hogy erről egyet-mást a következő fejezetben mi is megtudunk.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Ötszáz font sterling jutalom.

O'Donoghán Patrick — a mint Erik a Bowles zürzavaros beszédéből kihüvelyezhette — épen-séggel nem volt fedhetlen előéletű ember. A *Leer Anchor* kocsmárosa ismerte őt a *Cynthia* hajótörése előtt és azután is ismerte, mint hajósinast, mint matrózot. A *Cynthia* hajótöréseig O'Donoghán Patrick szegény volt, mint a templom egere; a hajótörés után egy csomó bankó nyomta a zsebébe, azt híresztelte, hogy Irlandban örökölt egyik rokonától, ezt persze senki sem hitte el.

Bowles sem hitte el. Inkább elhitte azt, hogy a *Cynthia* hajótörése alkalmával Isten tudja mi úton-módon, de pénzhez jutott... A mi elvégre is nem szokatlan dolog a matrózoknál. No meg az is feltűnt neki, hogy O'Donoghán Patrick sohasem beszélt arról a hajótörésről, mindig boszusan másra terelte a beszélgetést, ha valaki a *Cynthia* esetét találta szóba hozni. Abban az időben, mikor a biztosító társulatok ellen a pert megindították, O'Donoghán Patrick kapta magát, s valamerre eltűnt, senkinek sem mondta meg, hová megy. Nyilván azért távozott el, hogy elő ne állíthassák őt tanu gyanánt, mint a *Cynthia* elsüllyedésének egyedül élő bizonyosságát.

Bowlesnek soha sem jutott eszébe, hogy mindennek az okát kutassa; neki csak az tűnt fel, hogy O'Donoghán Patricknak, ha New-Yorkba visszatért, mindig bőven volt pénze. Ha valamicskével többet ivott a kellesténél — ez pedig gyakorta történt meg — eldicsekedett, hogy van neki egy titka, mely valóságos fejős tehén... Ilyenkor mindig e szavakkal végezte beszédét:

— Hja, az a «bójás gyermek», Bowles! — s reá csapott az öklével a kocsma asztalára. — A «bójás gyermek» aranyat ér ám!...

Aztán röhögött, s meg volt magával szörnyen elégedve. Soha senkinek sem sikerült, hogy kivége belőle a «bójás gyermek» titkát, pedig eleget faggatták.

E miatt sikoltott fel örömeiben Bowlesné, mikor Erik elmondta neki, hogy ő volt a bójához kötött bölcsőben az a kis gyermek.

O'Donoghán Patrick négy év óta nincs már New-Yorkban. Akkor történt, hogy váratlanul benyitott hozzá egy ismeretlen úr. Az ajtót bezárták, s egy óránál tovább beszélgettek. E látogatás után O'Donoghán Patrick keveset beszélt, másnap kifizette a tartozását, nem mondta senkinek, hogy hová, csak eltávozott New-Yorkból.

Azóta nem látta őt senki.

Bowles úr és a felesége nem tudták e hirtelen eltávozásnak az okát. Annyi bizonyos, hogy nyomós oka lehetett, az is bizonyos, hogy a titkos látogatás mondta meg neki, hogy el kell rögtön tűnnie.

Erik mindezt elmondta barátainak, mert olybá tekintették őt már a doktor, az ügyvéd s a nagytudományú tanár. Végre sikerült tehát nyomára jönniök egy embernek, a ki tud valamit Erik szüleiéről. Igaz, hogy hirtelen eltűnt, de fel fogják, fel kell találniok.

Azonnal táviratot menesztettek Bowles úrhoz és feleségéhez, megrendeltek nála hat személy számára ebédet. Az ügyvéd indítványozta ezt, mert remélte, hogy a derek Bowles familiának ebéd közben megnyílik a szíve, megoldódik a nyelve s egyet-mást megtudnak tőlük a *Cynthia*-hajósinasáról.

Erik jobban ismerte Bowles urat, hogysem valami vérmes reményeket fűzött volna hozzá, amde Bredejord, mint ügyvéd bizonyára jobban ért a valatáshoz, mint ő, hátha érdemleges vallomásokra bírja Bowlesékot. Bowlesné ugyancsak ki tett magáért. Az első emeleti parádés szobában terített, ott várta úri vendégeit, még pedig ebéddel. Nagyon jól esett neki, hogy őket is meghívták s készségesen felelt ő is, meg Bowles úr is a kiváló ügyvéd kérdéseire.

Egyet-mást csakugyan megtudtak újra. Így többek között kétségelenné vált az, hogy O'Donoghán Patrick azért tűnt el hirtelen, hogy a biztosító társaság ellen indított perben tanúként ne állíthassák elé, s ne legyen egyetlen élő tanú se, a ki a hajótörés részleteiről felvilágosítást adhasson.

Továbbá az is kiderült, hogy a titokba beavatott másik embernek vagy New-Yorkban, vagy New-York közelében kell tartózkodnia, mert O'Donoghán Patrick rendszeren üres zsebbel jött Bowlesékhoz, s másnap esodálatos módon pénzmagra tett szert, s jócskán kezdett költekezni.

Bowlesék elbeszélése szerint az a titokzatos idegen, a kinek látogatása után O'Donoghán Patrick

nyomtalanul eltűnt New-Yorkból, valószínűleg titkosrendőr volt. Annak kellett lennie, mert épen akkor jelentek meg a Schwarzenerona doktor hírdetései a lapokban s így újra felelevenedett a *Cynthia*-ügy, mely évekig nem került volt szóba. Ennek a két jelenségnek tehát bizonyára volt valami összefüggése.

Mintha némi fény vetődött volna a titokra!... Erik szomorú történetéhez valami büntény fűződik, a *Cynthia* elmerülése nem volt tiszta dolog.

Ennek a bűnnek a szerzője tartotta bizonyárapénzzel O'Donoghán Patrickot, a ki vagy tudója, vagy részese volt a titkos bünténynek.

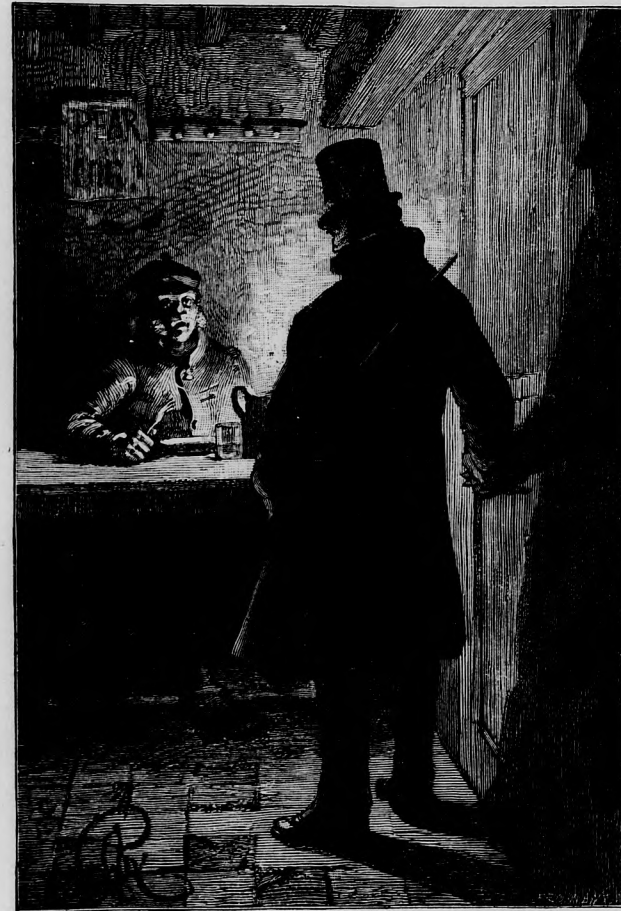
Erik és jóakarói azzal a biztos tudattal búcsúztak el Bowlesékotól, hogy nem sokára meg fogják a titkot fejteni.

Másnap Bredejord elment az amerikai svéd nagykövethez és a new-yorki rendőrkapitányhoz, elmondott mindent, mit a *Cynthia*-ügyről tudott; a sutba vetett periratokat előkerítették, az ügyet újra folyamathozták, de kézzelfogható érvre nem találtak, élő tanút előállítani nem tudtak, így hiabavalónak bizonyult minden buzgókodásuk. Az iratokban nyoma sem volt a *Cynthia* utasainak, egy

árva sor sem emlékezett meg arról, hogy a *Cynthia* hián akkor egy 9 hónapos gyermek is lett volna.

Néhány napig eltartott az újra megindított vizsgálát. Mikor ezt befejezték, a rendőrfőnök nagy sajnálkozással adta Bredejordnak a tudtára, hogy nem tudott kideríteni semmit. Egy lélek sem tudja, hogy az a bizonyos O'Donoghán Patrick hol van. Annyi bizonyos, hogy négy év óta az Egyesült-Államok területére nem tette a lábát. Különben is az egész ügy annyira elavult már, hogy a törvényszék aligha bocsátkoznék tárgyalásába még abban az esetben sem, ha O'Donoghán Patrick hirtelen előkerülne.

(Folyt. köv.)

«BENYITOTT HOZZÁ EGY ISMERETLEN ÚR.»

FÉNYÖZÖN.*

I r t a: K o z m a A n d o r.

AZ IFJÚ (nemzeti kokárdásan s vállszallagosan, oldalán jurátus kard, kezében nyomtatványok, lelkesen rohan be).

Az új magyar szabadság éljen, éljen!
Kivívtuk, megvan, győztünk...

(A jelenlevők kicáncsian veszik körül.)

Ah bocsánat!

De tele szívem túlárasztja számat
S e társaságot legjobban köszöntöm,
Ha a dicső hírt mielőbb kiöntöm.
Pestről jövök, szabadság városából,
A talpra állt magyarság városából,
A hol a nép gondolt és mert nagyot
S letörte lánczát!

A LEÁNY.

Mily boldog vagyok!

A MÁGNÁS (megdőbbenve).

Forradalom van?

A PÁP (színtén).

Vérontás?

A FÖLDESÚR (színtén).

Erőszak?

Törvénytelenység?

AZ IFJÚ.

Nem, nem! A tette ébredt néperő csak
Egy mozdulást tett — s minden láncz lehullt.
Mint kártyavár úgy roppant le a mult.
Vér nem omolt. Hisz oly nagy volt a nép,
Hogy még, a ki kicsinylé is elébb
Bámulta most s előtte meghajolva
Azt kérte csak: diktálja tollba
Hogy mit kíván a nemzet — s teljesül...

(A jobbbágyhoz.)

De jó lesz, ha a falu mind begyül
Hadd hallja meg mindenki szavamat
Mint lett a nemzet nagy, a nép szabad!

JOBBBÁGY (a falu felé nyúló kerítésajtóhoz siet s a zászlóval hívólag integet).

Hé népek ide mind, hamar, hamar,
Örömhírt hallunk. Éljen a magyar!

(Sietve tódulnak be mindenfelől a parasztok. Kezükből mezei munkás szerszámok: ásó, kapa, gereblye, ösztöke. Mind a jobbbágy mögött gyűlnek, levet kalappal szép rendbe, a ki magásra emelt zászlóval áll szemben a tornáczal. Az urak és a leány a tornácson. Az ifjú a tornáczról levezető lépcsőnek valamelyik alsó fokán a nép felé fordulva.)

* A szabadság föltűzódásának félszázados ünnepe egész kis alkalmi irodalmat teremtett. Ennek értékesebb alkotásai közé tartozik Kozma Andornak «A szabadság ünnepe» című három képből álló színi költeménye. Első szakasza, a Fényözön a március 15-ki események dicsőségét tükrözi; második szakasza, a Ború a szabadságharc leverése utáni szomorú korszakban játszik; harmadik a Béke, a kiengesztelődés, az 1867-ki koronázás örömet hirdető képe. Mi a Fényözönnek határos zárójelenetét mutatjuk be az ifjúságnak. A darab március 15-ikén nagy tetszést aratva került színpadra a Vig-színházban.

AZ IFJÚ.

Kedves magyar nép, tudd meg, hogy szabad vagy!
Nincs már különbség köztetek s közöttünk,
Főúr, nemes, polgár, paraszt — ma már
Mind, mind egyenlő. Véget ért a szegény,
Hogy milliók dolgoztak és fizettek,
De csak pár százezernek volt joga:
Kényelmesen közterhet nem viselve,
Intézni az országnak közügyét.
Most vége ennek. Közös lesz a munka,
Közös az áldás, közös a teher.
Szabad hazánk, mint jó, igaz anya
Szeretni fogja minden gyermekét:
Nemest, papot, parasztot egyaránt.
«Jobbágy» — feledjük el e csúnya szót,
Nincs többé jobbágy! Dezsma és robot sincs!
Mindenki a maga ura,
Munkáival maga parancsol,
Nem tartozik hódolni senki másnak
Csak a királynak s a hazának!

JOBBBÁGY (kiáltva s a zászlót lengetve.)

Élünk s halunk a királyért s hazáért!

MIND. (Kalapokat lengetve s a nép szerszámait az ég felé rázva.)

Élünk, halunk a királyért s hazáért!

AZ IFJÚ (beszédét folytatva).

Pest s Buda lelkes népe vívta ki,
Hogy a haza és minden hí fia,
Akár gazdag, akár szegény,
Mind egyenlő s szabad legyen!

A JOBBBÁGY (mint előbb).

Pest s Buda népe éljen!

MIND (mint előbb).

Éljen! Éljen!

AZ IFJÚ (folytatva).

A nemzet ifjúsága kezdte meg
A forradalmat. Jókai, Petőfi,
Vasvári Pál, Irinyi s még mi többen
Álltunk az ébredő nép élire.

A JOBBBÁGY (mint fent).

Áldás az ifjúságra! Éljen!

MIND (mint fent).

Éljen!

AZ IFJÚ (folytatva).

Mi Landerer sajtóján kinyomattuk
Ez iratot (mutatja) a mely tizenkét pontban
Elmondja: mit kíván a magyar nemzet.

MIND.

Olvassa fel! Olvassa az irást!

AZ IFJÚ (olvassa).

Mit kíván a magyar nemzet?

1. Kívánjuk a sajtó szabadságát s a censura eltörlését.

(Az urak fejüket csóválják.)

2. Felelős ministeriumot Budapesten.

A MÁGNÁS, A FÖLDESÚR, A PÁP.

Helyes! Helyes! Helyes!

AZ IFJÚ (tovább olvas).

3. Évenkénti országgyűlést Pesten.

A MÁGNÁS, A FÖLDESÚR, A PÁP.

Helyes!

AZ IFJÚ (olvás).

4. Törvény előtti egyenlőséget, polgári és választási tekintetben.

A NÉP.

Helyes! Helyes!

AZ IFJÚ (mint fent).

5. Nemzeti őrsereget.

6. Közös teherviselést.

7. Az urbériség eltörlését.

A NÉP (igen lelkesen).

Helyes! Ezt kívánjuk! Helyes!

AZ IFJÚ (olvás).

8. Esküdtsekeket, képviselőt s egyenlőség alapján.

9. Nemzeti bankot.

10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra; magyar katonáinkat ne vigyék külföldre; a külföldieket vigyék el tőlünk.

A NÉP.

Ugy van! Helyes!

AZ IFJÚ (olvás).

11. A politikai státusfogyók bocsáttassanak szabadon.

12. Kívánjuk az uniót Erdélylyel.
«Egyenlőség, szabadság, testvériség.»

MIND.

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

AZ IFJÚ (beszédét folytatva).

És ez irást, a mit hallottatok,
Beláthatatlan buzgó tömeg élen
Úgy vittük át a városon, miként feltámadáskor
Az Urnak testét, nagy processióban.
A városházra tartánk, a hol éppen
Tanácskozás volt — és e szentírást
Elébe adtuk a derék tanácsnak,
S a tanács azonnal elfogadta,
A polgármester — Szepessy Ferencz —
E lelkes honfinak neve — pecsétjét
S aláírását tette rá... A legjobb
Pestvárosi polgárok vizik ezt most
Pozsonyba fel az ország rendihez —
S megkérik egyben király ő felségét,
Hogy teljesítse, mit a nép kíván.
Pozsonyból, Bécsből biztos jó hírek
Adák tudunkra, hogy a mit kívánunk,
Már annyi, mintha teljesítve volna.
De van már erre biztosabb jel is
S az ez: egy író, a népnek fiaS hű harczosa Táncsics Mihály,
Bátor irásáért egy budai
Kaszárnya börtönében rab vala.
Nem tűrjük el, kiáltók, hogy tovább is
Börtön legyen a bátor toll jutalma!
S mentünk legott a helytartótanácshez
S a lelkes népár hömpölygött utánunk.
Adják ki a rab író, ezt kívántuk,
Legyen szabad, mert már a toll szabad!
S a kormányzék mindjárt hajolt szavunkra.
Megnyílt a börtön, az író szabad lett
S ujongó nép örömtől részegen
Kisérte vissza őt övéihez.
Im, hát a kormány sincs már ellenünk!

A FÖLDESÚR.

Ez szép, dicső!

A MÁGNÁS.

No már így van remény,
Hogy jó eredményt szül a mozgalom.

A LEÁNY.

S ah a szabaddá lett rab és övéi
Mily boldogok lehetnek e mesés
Szabadulás után!

A PÁP.

Ez gyönyörű,
Keresztény szívet megható dolog!

AZ IFJÚ.

De még a legszebb hátra van! A nap
Fénypontja az volt, a mikor Petőfi,
A lángelméjű és lángszívű költő,
A muzeum magas lépcsőfalának
Kiszögelő fokára felrohan —
(Felsőik szintén a tornác lépcsőzet falkerítésének legkiválóbb pontjára.)És ott a roppant, lelkes néptömegnek
E verset (mutatja) elszavalta így:

(A tornácson lévő urak népe lemegy a parasztok közé, onnan hallgatja a szaválást.)

Nemzeti dal.

Talpra magyar, hí a haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés — válasszatok!A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

MIND. (Kezüket esküre emelve, a jobbbágy magásra emeli a zászlót.)

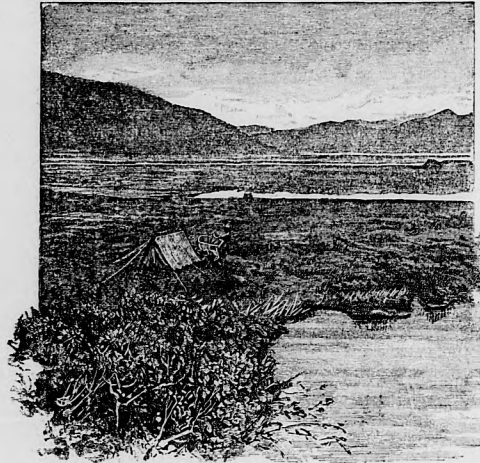
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

(Függöny.)

Nansen utazása lábszánkón Grönlandon keresztül.

Közli: Szivos Béla.

ZÖLD SIKSÁG ÉS ÉDESIVŰ TAVAK.

Leirhatatlan volt az a boldogság, a mi erre utasaink szívét ellepte s most már még fokozottabb gyorsasággal igyekeztek előre, még enni sem álltak meg, csak útközben faltak valamit. Hiszen az a sötétlő, kopár szikla, a mely messziről feladta magát, jobban vonzotta őket, mint hazájukban akármiféle paradicsomi tájék. De hát nem is csoda, hiszen hetek óta nem láttak már vakító hónál, jégnél egyebet s most oly rendkívül jól esett lelküknek annak a kopasz sziklának a megpillantása is.

Nemsokára odaértek, a hová szívük, lelkük annyira vágyott. Ott voltak előttük a sziklák, közelükben pedig hómentes térségek terültek el, telve mohával, sőt itt-ott görcsös, törpe fűzfák is voltak láthatók, azonkívül apró tavakban felséges ivó víz kínálkozott, távolról pedig a tengernek egy messze benyuló keskeny ága csillogott.

Általános örömkialtással fogadták e látványt, hiszen ime itt volt, megtapogathatták, ráléphettek arra az áldott földre, a minek már színét is oly rég nem látták, gyönyörködhetek a növények zöld színében, a mi annyi fehérség után szinte csodálatosnak tűnt már fel előttük, de a mi a fő: víz, az az édes jó ivóvíz is kínálkozott, a mihez fogható jó, áldott ital nincs e világon s a mit inni az élet legnagyobb élvezete. Azt csak az tudja, a ki hetekig szomjazott kevés olvasztott hó mellett.

Első dolguk is volt a legközelebbi tónak neki hasalni, s kimondhatatlan élvezettel, sokáig szür-

esölték a felséges nedűt. Szinte úgy tetszett nekik, hogy tán sohasem laknak jól vízzel, fel-fel ütötték a fejüket, hogy egy kicsit kifujják magukat, de zután megint csak nekidőltek és ittak tovább.

De nemcsak utasainknak támadt nagy öröme, hanem azoknak az apró legyeknek is, a melyek rendkívüli számban lebzseltek ezen a helyen s a ritka vendégeknek csakhamar neki esve, bizony összecsapkédtek-marták azoknak minden részét.

Füsttel segítettek a szíves látást egy kicsinyt korlátozni, azután a vastag mohán neki telepedve s a szerencsés utazás örömére hatalmasan megfalatozva és egy-egy pipa dohányt is kiszíva, tanácskozni kezdettek, hogy mitévők is legyenek már most?

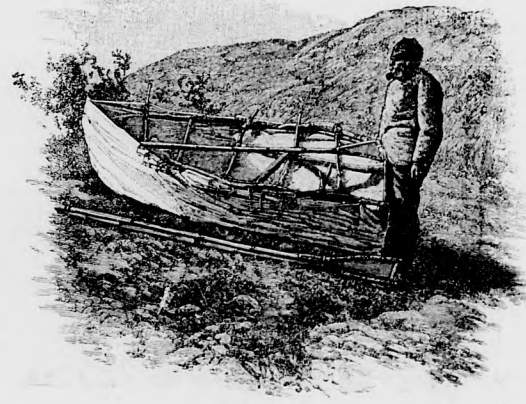
A jég- és hómező itt már megszűnván, olyan terület állott előttük, a melyen lábszánkóval nem lehetett tovább menni, sem pedig a nehéz szánokat húzni. A tengerpart pedig, a mely mellett a Godthaab nevű emberlakta telep feküdt, a hova igyekeztek, még messze volt.

Milyen jó lett volna most a két csónak, ha a keleti parton ott nem hagyják! Mert hiszen — mint mondánk — egy igen hosszú, keskeny tengerág egészen eddig benyúlt a száraz földre s azon csónakon szépen ki lehetett volna hajózni a nagy tengerig, melynek partján Godthaab fekszik.

De hát nincs csónak!

Mindazonáltal utasaink nagyobb bajok közt is birtak már magukon segíteni, tehát most is csakhamar kitalálták a módját: mit tegyenek.

Elhatározták, hogy készítenek egy kis csónakot, a melyen két ember eleséggel együtt elférjen. Ez a kettő aztán a csónakon átevezi azt az említett tengerágot, felkeresi Godthaabot s ott csónakokat

SÁTORBÓL CSÓNAK.

szerezve, a többi négy társat és a holmit is oda szállítja. Míg pedig ketten ezt az utat megteszik, addig a hátramaradt négy töltse az időt úgy, a hogy tudja s várja türelemmel míg értük jönnek.

De hát miből csinálják meg azt a kis csónakot is, a min két ember megfér?

Ezen se jöttek zavarba. Volt ottan körül törpe, görcsös fűzfa elég, ha nem is könnyen, de mégis csak lehet azokból bordának valót válogatni, a sátor pedig vízhatlan vászonból volt, azt meg fel lehet szabdalni s a csónaknak feneket s oldalakat csinálni belőle. Sátor úgy sem nagyon kell már, hiszen itt nincs olyan dermesztő hideg, mint amott benn volt a jégsivatagban.

Minél előbb hozzá is fogtak a dologhoz, a görcsös fák közül nagy nehezen sikerült pár használható darabot találni, a sátor is áldozatul esett, de a csónak csakugyan elkészült. Nem volt ugyan valami túlságos csinos formájú, s inkább hasonlított egy nagy békateknőhöz, mint csónakhoz, de azért mégis csak csónak volt az s elég alkalmasnak látszott arra, hogy ha csak vihar vagy egyéb szerencsétlenség nem éri, át lehet vele hatolni a tengerágon.

A rajta való utazásra maga Nansen és Sverdrup vállalkozott.

Szeptember 29-én indultak a veszedelmes útnak parányi lélekvesztőjükön, melynek vászna bizony nem igen mutatkozott vízhatlannak, mert minduntalan beszívargott rajta a víz s úgy kellett időnként kimergetni.

Különben a tájék, melyen áthaladtak, meglehetősen kellemes hegyes vidék volt, melynek parti szikláin körül sok kék sirály s egyéb tengeri madár repkedett.

Nansen lőtt is eleget s a mint delenként és esténként kikötöttek a parton, a magukkal vitt

NANSEN ÉS SVERDRUP A VÁSZONCSÓNAKON.

VADÁSZAT TENGERI MADARAKRA.

edényben mindig megfőztek egy pár nagy sirályt, azonban csak úgy félig-meddig, hogy az időt ne töltsék soká. Hanem azért azt mondja Nansen, és Sverdrup is azon a véleményen volt, hogy annál felségesebb falatot soha sem evett életében. A min hát nem lehet csodálkozni, mert hiszen már 46 napja nem ettek friss húst s ennyi idő után a leghitványabb is nagyszerű falatnak tetszik.

Az utazás minden nagyobb akadály nélkül tovább folyt, olykor egy-egy kis vihar neki kerekedett ugyan, de a kis lélekvesztő mégis kiállotta a bajt s október 3-án végre megpillantották az oly nehezen várt Godthaabot, melynek lakosai rendkívüli csodálkozással és roppant örömmel siettek elébük; nagy készséggel partra húzták csónakjukat s általában minden lehető szíves-séggel elhalmozták őket, bár eleinte fel nem birtak fogni, hogy mikép jöhet ember a keleti hősivatagok felől, hiszen azt teljesen járhatatlannak tartották s nem is érkezett még ide azelőtt abból az irányból senki ember fia!

Nansenék a kellő magyarázatot rövidesen megadva, intézkedtek, hogy ott maradt négy társuk is mielebb idejuthasson. S a mint a lakosok a dolgok állását megtudták, néhányan mindjárt vállalkoztak, hogy felkeresik a négy idegent s mindenestől ide szállítják.

És csakugyan állottak is szavuknak; a Nansen magyarázata után ráakadtak a négy hátramaradtra s baj nélkül elszállították azokat is Godthaabba,

úgy hogy végre mind a hatan, annyi vész és baj kiállta után, ott lehettek együtt a kis telepen, a mely valóságos ígéret földje volt rájuk nézve.

A nagy utazás vége.

Godthaab. Nagy mosdás, nagy evés. A godthaabi lakosokról. Azoknak különös csemegéje s még különösebb szappanja. Nansen és társai hazautazása Európába.

Godthaab, mely után utasaink annyira vágytak, ámbár Grönlandnak legnevezetesebb telepe, még sem kell gondolni, hogy valami jeles város volna. Bizony nálunk falunak is csak nehezen válnék be. Egy kis templom s öt-hat valamire való épület van benne, a többi csupa hitvány eszkimó kunyhó.

Hanem lakosai aztán annál szivesebbek, hiszen olyan ritkán látnak idegeneket s annál jobban kapnak rajta, ha egy-egy oda vetődik.

Most már, hogy Nansenéknek sikerült oda

GODTHAAB.

vergődni, az utolsó hajó, mely azon évben Európába ment, éppen eltávozott már a kikötőből, a mi Nansenékre bizony nem valami örömdetes hír volt, mert így már ezen a helyen kellett tölteni a közelgő őszt, az egész hosszú telet s bevárni még a jövő tavaszt is, midőn majd megint érkezik Európából valami hajó, melyen az elhagyott édes hazába visszajuthatnak. (Folyt. köv.)

A szabadságharc költészete.

A *Tanulók Lapja* számára írta Kúnfi Zsigmond.

II.

A költészet mindenkori két nagy forrásból táplálkozott: a kor szelleméből és a költő lelkéből, a mely lélek érzékenységénél fogva már ott is erős rezgésbe jő és mély benyomásokat érez, a hol a közönséges ember nem lát semmit, s még annál kevesebbet érez. Valamely emberöltőnek

szellemét másképp rajzolja meg a merő igazságot kereső tárgyilagos tudós és más rajzát vetíti a fehér lapra a költői génus, a minek megfejtését abban véljük megtalálni, hogy a tudós rajza lehetőleg objectív, míg a költői rajz, legyen az dráma, epos vagy lyra, mindig foglal subjectív elemeket magában, mert hiszen éppen az teszi munkáját költői alkotássá, a mit saját lelki életéből, benső világából tesz hozzá. De ez a lelki világ sem a költő kénye-kedve szerint épül fel, nem emelheti palotáit tetszése szerint majd kristályból, majd vasból, parosi márványból vagy égetett téglából, hanem *kora* és annak *uralkodó eszméi és viszonyai*, ezek, a melyek *természetén és egyéni hajlandóságain* kívül első sorban befolyásolják minden alkotását, és ha a kor szellemét minden jellemző vonásában, lényeges sajátosságában és *eszményülve* tünteti fel, jönnek létre az irodalomnak úgynevezett *maradandó alkotásai*.

De sok olyan időt találunk a világ krónikájában, mikor az ember megvonul csendes magányában s arasznyi létének szűk határain nem vágyik túl. Míg máskor oly napokat él az emberiség, melyekben az idők méhe nagy eszméktől fogamzik, melyekben mindegyikünk érzi Prometheus halhatatlan kínját s nincs a földön nyugtunk: égbe vágyódásunk. Mikor a furor poéticus sporái a levegőben vannak s benne élünk, mozgunk és vagyunk, silyenkor mindannyian költökké leszünk, csak a kifejezés ereje nincs hatalmunkban s lelkünk önalkotta eszményképéhez a zománczos, fényes érzelm tisztaságával vonzódunk. Mikor csak szikra kell, hogy a villamos folyamok tüzesen egyesüljenek, a háborgó katlannak csak egyetlen lökés: hogy kifusson.

Ezért lehet valamely kor irodalmának alkotásaiból megconstruálni nemcsak íróinak lelkét, hanem magának az emberöltőnek is eszméit, hangulatát és felfogását. S ha ez az igazság valaha korra és költőre érvényes volt, úgy bizonyára igaz a szabadságharc dicső napjaira és Petőfi mythikus alakjára vonatkozólag. A kor költészete kiegészíti, kíséri, majd megelőzi az eseményeket, minden változása, hangulatának minden fordulása kifejezést nyer költészetében. Az elnyomott milliók sóhajtása és sóvárgása az ígéret földje után; a varázsütésre felszabadult gondolat szárnyainak csattanása; a történet muzsájának megmozdulása, összetört bilincsek csörgése, az *Arany trombita* hangja riadása, az ágyúdörej, s a holttesteken át nem a diadalra száguldó fűző paripák

dübürgése, a *Szörnyű idők* felvirradása: mind-ezek hallhatóan és láthatóan lépnek elénk a szabadságharc költészetéből; s majd mikor előttünk áll a nagyszerű halál a magamegdöböntő fenségével; a nagy sir, melynél milliók szemeiben gyász könny ül, fülünkbe csendül a *Vén cigány* szilaj nótája és vad keserve, az anyamadar bánatos zokogó hangja, látjuk a *Pusztuló erdőt*, mely fölött *Gólya* már nem száll, s az egyetlen *Terebélyes nagy fa* is pusztulásnak indult; s a költő lelkét, melyet romjai sok törött sóhajnak és szárnyaszegett dalok lebegnek körül, s kinek lelke torztükkorré válik fájdalomában, s zokogó sirása kínos nevetéssé vagy a mint maga éneki:

Oly küzdelemre, mely világesuda,
Kétségbeesett kacaj lett Nagy Ida.

Mindez s még annyi más, hol nagyobb, hol kisebb művészettel, de mindig az idők jelétől bélyegzett külsővel jelennek meg, érezzük ama lázas idők érének minden lüktetését, lázongó szívük valahány dobbanását, fogékony agyuk minden vajudó eszméjét és megszülemlő gondolatját. S a mint a Te Deum-tól és Hallelujah-tól az elkeseredett átkozódásig, sőt a durva szitkolódzásig minden hangot megtalálunk, úgy bukkanunk rá mindazokra a formákra, a melyekben a költői eszme alakot és köntöst ölt. A szív egyetlen dobbanását kifejező daltól az elegia csendes borúján keresztül a dythirambos magas szárnyalásáig és a rhapsodia szinte költői örvényezésbe vesző fellengzéséig a lantnak minden hangja megszólal és átviharzik a vibráló levegőn; s szellemének nyomdokait ott hagyta a komikai epos kétségbeesésbe csukló kacagásán épűgy, mint a hazafias pathossal deklamáló drámán és a világméretű rajzoló regényen. Költészetünk két esztendeig benne élt lázas légkörben s ez lett az új castaliai forrás, melyből mindenki, a ki énekelt, merített; s a két esztendő multával ez lett az emlékezés domború leneséjén át nézve a mult minden dicsősége és a jövő minden reménysege, s ha a neki eredt tilinkók, kemenesi czimbalmok, pásztorsípok, furulyák szerte zajongó hangjába nagy ritkán megesendült ama epikus idők méltóságos orgonahangja, ijedve rebbentek szét a csipogó verébfiak, mert ők a dicső korszaknak csak szabadosságát, féltelenségeit vették át, de nem egyúttal lázas, teremtő lelkét, a multat és jövőt egyetlen villanással átölelő tekintetét.

Költészetünkre messze kiható eredményei lettek szabadságharcunk tragikus bukásának és

Petőfi korai vesztének. S ez a hatás nemcsak azokban a költeményekben nyilatkozik, melyek kisebb-nagyobb művészettel zengenek a dicső harezról és szomorú, de felemelő végéről, s nem is abban az állandó hangulatban, a mely a korszak uralkodó csillagzatává vált s Arany és Tompa lelkét majd hogy meg nem bénította, s nagyobb alkotásokra legalább egyelőre majdnem teljesen alkalmatlanná tette, hanem első sorban abban, hogy ez a fordulópontra a hivatlan s gyenge fűzfapoéták egész csoportját szabadítja rá a költészetre, kik valamennyien Petőfi irányára vetik magukat s éppen legkevésbé becses elemeit választva utáztásuk tárgyául, megindítják ama folyamatot, a mely először csak gyenge és erőtlén visszahatásképen, majd mindinkább erősödve jelentkezik s a mely a végső elemzésben mai irodalmunk általános elnemzetlenedésének alapoka. Igaz ugyan, hogy ott volt Arany János, Tompa, s a népies irány nemesebb tradíciói után induló Gyulai Pál, Lévy József és Szász Károly, de a ki iskolát teremthetett volna, Arany János, az epikus volt, már pedig az eposnak nagy ritkán megszólamló s akkor is ünnepies hangja nem versenyezhet a lyrával, mely életünk minden megnyilatkozását hűségesen kíséri s szívünk minden erősebb dobbanását dalba foglalja s énekké avatja. De a kérdésnek ilyen irányban való kiszélesítése elmékedéseinket egész más irányba terelné, mint kitűzött ezélünk s más eredményekre is vezetné, mint minők a jubiláris év emelkedett érzéséhez és magasztos hangulatához illenek, s így ezeket a kérdéseket csak angyiban fogjuk érinteni, a mennyiben vagy a közszellem általános jellemzése, vagy egyes költőink forradalomra vonatkozó műveinek megértéséhez feltétlenül megkívánatik. (Folyt. köv.)

BEM ÉS PETŐFI.

Képeinkhez.

A múlt héten egy nagyszerű panoráma nyílt meg Budapesten, a mely nemcsak látványosság, hanem nemzeti történelmünknek egyik legszebben megfestett darabja.

A körkép a nagyszabású utkövetet ábrázolja, a mint a köhidnál a székely fiúk az oroszok ellen küzdenek. Bem az országútról nézi a küzdelmet, körülötte áll a táborok. Mögöttük különböző ruházatú és fegyverzetű tisztek, mellettük egy parasztszekéren egy sebesült katona, a kit egy francziskánus vigasztal. A táborkartól balra Petőfi ül fehér

lován, s előre siet, hogy a vörös sipkások közeledő seregét üdvözölje.

Bem környezete mögött sok táborig kocsik áll, ott vannak a hadi foglyok is, egy dragonyos és orosz tiszt, — távolabb érdekes alakokat látunk: csikósokat, muzsikáló cigánybandát, kik között ott áll egy Petőfit bámuló szép cigányleány is.

A másik oldalon elkeseredett küzdelem képe

Nemcsak ajánljuk, de kötelességévé tesszük a budapesti ifjúságnak, hogy e körképet megnézze. Ezt annál könnyebben teheti, mert — mint tudjuk — a vállalat igazgatósága rendkívül mérsékelt áron ad rá belépési engedélyt, ha tanáraik kíséretében mennek oda. A vidékről felránduló ifjúságot pedig figyelmeztetjük, hogy el ne mulassza megtekinteni, mert ez a kép nemcsak esztetikai

HADI FOGLYOK (HÁTTÉRBE A LENGYEL LEGIO).

látható az oroszok és a honvédek között, a kiket a rohamban közeledő huszárok segítenek. Az oroszok futásnak erednek, nyomukban a vörös sipkások . . .

Rendkívül szép a távlat is. A távol kódében kéklő hegyek, a leáldozó nap sugaraitól megáryozott kopár vidék, a felgyújtott városból felszálló barna füstgomoly, mely a felhők kékjébe vész, a hó alól kifeketéllő szántóföld mind hangulatosak és csalódásba ringatnak.

Ezúttal a két legérdekesebb részletet mutatjuk be olvasóinknak, a következő számokban közölni fogjuk a többit is.

élvezetet szerez, hanem hazaszeretetre, önfeláldozásra is tanít.

Hogy azokat a kedvezményeket a vidéki ifjúság is élvezhesse, melyekben a budapesti tanulóifjúság részesült a vállalat részéről — gondoskodni fogunk róla.

IRODALOM.

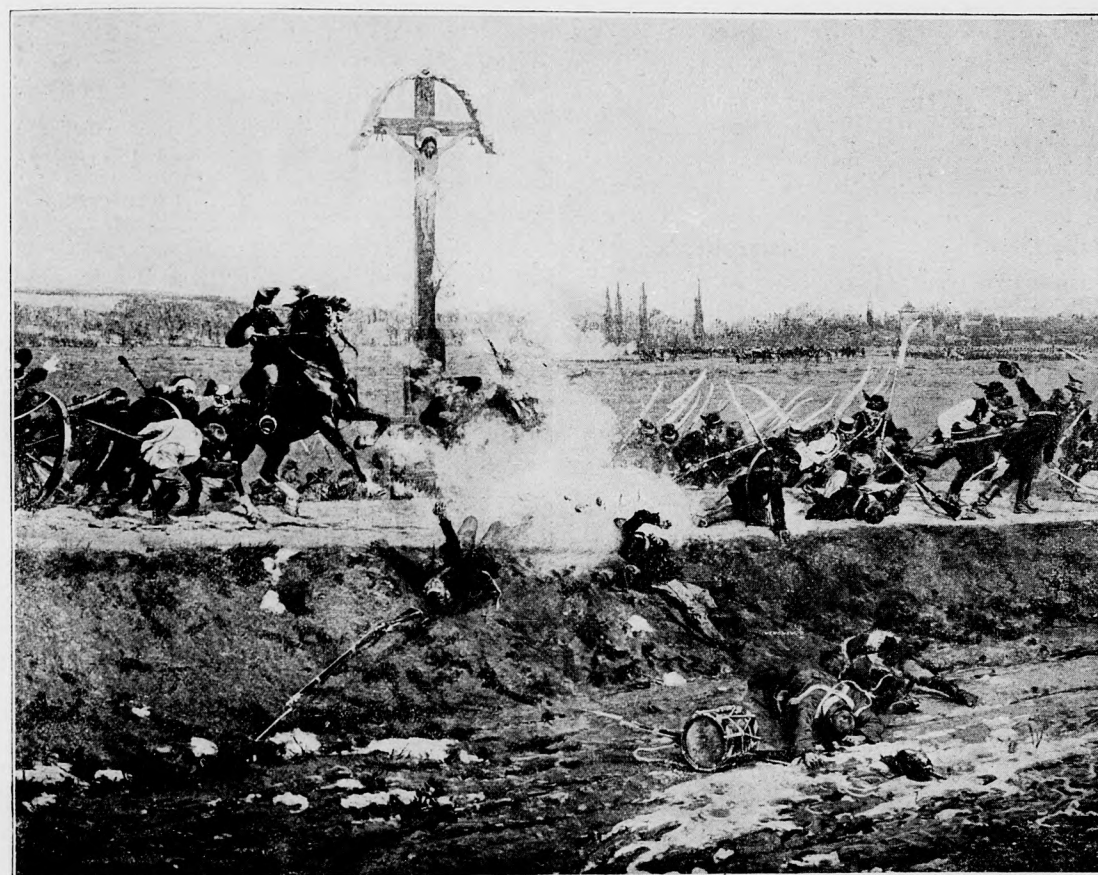
A honvédivilágból. Költemények, írta Zalár József. Bizonyára nincs magyar tanuló ifjú, a ki a «Zizim» című gyönyörű költeményt ne ismerné. A «Zizim» írója az ötvenéves évfordulóra kiadta azokat a verseket, melyek nagy részét mint 48-as ifju honvéd szer-

zette. A kötet az 50 év előtti idők emlékezte versekben, s majdnem kronologikus időrendben a pest-megyei utolsó követválasztástól Petőfi haláláig s a világi fegyverletélig minden megragadóbb momentumot ékes poémákban örökít meg. Valóságos költői szabadságharcztörténet, melyben sok a hazaszeretet, lelkesedés, de ugyanannyi gúny sem hiányzik belőle. Van a kötetben néhány honvéd dal is, melyeket a Kossuth nótára el is lehet énekelni. A kötetben

A negyedik ütközetbe
Sok a halott, — ő is közte . . .
Vitézsége dicső emlék,
De a nevét elfeledték!

A csinosan kiállított terjedelmes kötet ára 1 frt 50 kr., kapható szerzőnél Egerben, szivességből szerkesztőségünk is továbbítja a megrendeléseket. Ajánljuk olvasóink s a hazafias szellemű ifjúsági könyvtárak gondozóinak figyelmébe.

Corn. Tacitus Agricoláját, melyet a középiskolák

BOMBA LECSAPÁSA AZ ORSZÁGUTON.

sok az értékes, bennünket mint tanulókat legjobban megkapnak a Gyerek-tüzér, Torda Péter, Névtelen hős és Csonka honvéd címűek. Mutatóul itt közöljük a *Névtelen hős* címűt:

A legelső ütközetbe
A zászlóalj megszerette,
«Akárki vagy, de vitéz vagy,
Büszke lesz rád a honvéd had!»

A második ütközetbe
Úgy esapott rá az ellenre,
Mint a tüzes istennyila . . .
«Ki vagy te hős, kinek fia?»

A harmadik ütközetbe
Ellenségen áttörtetve:
Ide honvéd, — hangzik ajkán . . .
«Itt vagyunk — te bész oroszán!»

VIII. osztályában is szoktak olvasni, dr. Csiky Kálmán műfegytemi tanár lefordította magyar nyelvre. Az Agricolának fordításával már e század elején is próbálkoztak. Tudomásunk szerint Baritz György 1822-ben első adta a teljes magyar Agricolát. Utána Szenczy Imre 1856., Télfy Iván 1878. igyekeztek magyar nyelven tolmácsolni a nagy római erköléseit. Hogy minden fordításokat nyelvtisztaságra, fordulatosságra, s ízlésre nézve mennyire fölülmúlja a jelen fordítás, bármely fejezet összehasonlításánál azonnal kitűnik. Részünkről nagyon örvendünk ennek a füzetnek, nemesak azért, mert kitűnő fordításban olvassuk Tacitus munkáját, a mely fordítás a tanulók praeparatióinál is megbecsülhetetlen segítségül leszen, hanem

azért is, mert a Gyulai Páltól szerkesztett Olcsó-könyvtár-vállalatban jelenvén meg, olcsóságánál fogva minden tanulónak hozzáférhetővé van téve. Mint hasznos olvasmányt minden ifjúsági könyvtárnak megszerzés végett szívesen ajánljuk. A 62 oldalra terjedő könyvecske ára 10 kr.

VEGYESEK.

Pályázati hirdetmény

a *fiumei m. kir. Tengerészeti Akadémiával kapcsolatos internátusba való felvételre.*

A) Általános tudnivalók.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter rendelkezése alatt álló m. kir. Tengerészeti Akadémia célja a kereskedelemi tengerészeti pályára készülő ifjaknak szak-szerű elméleti és gyakorlati oktatást nyújtani.

Az intézet tanfolyama 3 évre terjed és tannyelve jelenleg az olasz.

A tanév szeptember hó 1-én kezdődik és június hó 30-án végződik.

Az Akadémiával kapcsolatban ugyancsak a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter rendelkezése alatt állami internátus áll fenn, melynek növendékei tanulmányaikat az Akadémia többi növendékeivel együtt végzik.

Az internátus külön feladata, szeretetteljes vezetéssel és oktatással a növendékekbe tiszta és fönkelt gondolkozást, vallásos érzületet, a haza és trón iránt való odaadó hűséget, jövő pályájuk iránti szeretetet és azon tulajdonságokat oltani, melyeket művelt tengerésztől elvárni lehet; továbbá a növendékeknek a valódi ön-érzetet és művelt magaviseletet, úgymint a velők egy pályán levőkhez való ragaszkodási szellemet fejleszteni.

Az internátus növendékei a mellett, hogy az Akadémiában kivétel nélkül ingyenes oktatást nyerne, ruházatot (egyenruhát) is beleértve, teljes ellátásban részesülnek.

Az egyelőre rendszeresített 20 helyből a jövő tanévben előreláthatólag:

6 ingyenes,

1 félingyenes,

2 fizető hely lesz betöltendő.

Az ingyenes helyek közül kettő az «Adria» m. kir. tengerhajózási részvénytársaság javaslata alapján fog betöltetni.

Az ingyenes helyre felvett növendékek ellátása egészen állami költségen történik, a félingyenes helyre felvett növendékek évi 200 frt és a fizető helyre felvett növendékek évi 400 frt ellátási átalányt tartoznak fizetni.

Az internátusba rendszerint csak az Akadémia I.-ső osztályába lépő növendékek vétetnek fel.

Az ingyenes, vagy félingyenes helyre felvett növendék köteles a m. kir. Tengerészeti Akadémia elvégzé-

sétől számított öt éven át kereskedelmi hajón alkalmazást vállalni és szolgálni.

B) Felvételi feltételek.

a) A betöltött 14-ik, de meg nem haladott 16-ik életév;

b) a gimnázium, reáliskola, az 1868. XXXVIII. t.-cz. rendelkezéseinek megfelelően szervezett polgári iskola IV-ik osztályának sikerrel való elvégzése;

c) a m. kir. Tengerészeti Akadémia felvételi vizsgálatának sikeres letétele;

d) a tengerészeti pályára való testi alkalmasság;

e) a magyar honosság;

f) a magyar nyelv ismerete, vagy nem magyar ajkúknál abból legalább oly előkészültség, mely ezen nyelvnék további tanulmányozása mellett sikeres elsajátításra enged következtetni;

g) a kifogástalan előélet.

C) A folyamodványok benyújtása és felszerelése.

A szabályszerűen bélyegzett folyamodványok ingyenes és félingyenes helyekért a kereskedelemügyi m. kir. Miniszterhez, fizető helyekért ellenben a m. kir. Tengerészeti Hatósághoz intézendők, de mindenesetre föltétlenül a m. kir. Tengerészeti Akadémia igazgatóságához nyújtandók be és pedig f. évi április hó 30-ig.

A folyamodványokhoz a következő szabályszerűen bélyegzett okmányok eredetiben vagy hiteles másolatban esatolandók:

a) keresztlevél;

b) honossági bizonyítvány;

c) a végzett tanulmányokról szóló összes bizonyítványok, vagy legalább a végzett utolsó osztály bizonyítványa és a folyó tanév második harmadának végén nyert értesítő. A tanév befejezésekor pótlólag az évvégi bizonyítvány is beküldendő;

d) a tengerészeti pályára való testi alkalmasságot és a színmegkülönböztetési képességet igazoló hatósági orvosi bizonyítvány;

e) a második védhímlő oltást igazoló bizonyítvány;

f) az ingyenes és félingyenes helyekre folyamodóknál vagyontalansági bizonyítvány.

D) A felvételi vizsgálat.

A felvételle pályázók az internátusba csakis abban az esetben vétetnek fel, ha a felvételi vizsgálatot a m. kir. Tengerészeti Akadémia I.-ső osztályába sikerrel leteszik.

A felvételi vizsgálat tárgyát képezik:

1. a magyar vagy olasz nyelv;

2. földrajz;

3. a közönséges és betűszámant;

4. a mértan és mértani rajz.

A felvételi vizsgálaton a pályázó kimutatni köteles, hogy ezen tantárgyakban bezárólag a középiskolák negyedik osztályáig előadott tananyagot ismeri és abban megfelelő jártassággal bír.

A felvételi vizsgálat, a szerint a mint a pályázó a magyar vagy az olasz nyelvből kívánja kimutatni ismereteit, magyar vagy olasz nyelven teendő le.

A felvételi vizsgálaton megkívánt ismereteket részletesen feltüntető programot a m. kir. Tengerészeti Akadémia igazgatósága kívánatra megküldi.

A felvételi vizsgálatok Fiumében a m. kir. Tengerészeti Akadémia tanári testületének vizsgáló bizottsága előtt teendők le, miért is azon pályázók, kik benyújtott okmányaik alapján az esetleges felvételre alkalmasnak látszanak és erről megfelelőleg értesítettek, szeptember hó 1-én az igazgatóságnál jelentkezni tartoznak.

A m. kir. tengerészeti hatóság.

Vörösmarty szobrára a kún-félegyházi főgymn. ifjúsága körében Dongó Orbán, Spolarich Lajos és Dániel Mihály tanulók 16 frt 69 krt gyűjtöttek, mely összeget mi főt. Pintér Kálmán k. r. tanár úrnak, a Kath. kör alelnökének kézbesítettük. A gyűjtéshez a következők járultak:

I. osztály. Vona Géza 30 kr., Antal Pál, Fon Dezső, Risza Sándor, Krammer Aladár, Varga Jenő, Zólyomi Kálmán 10—10 kr. Bazsó Gábor, Czitter Jenő, Észik József, Keserü Antal, Rádi Lajos, Reiter Ferencz, ifj. Szabó Imre, Szegi József 5—5 kr. Pápai Béla, Szolnoky Gyula, Wersching Antal 2—2 kr. Összesen 1 frt 36 kr.

II. osztály. Blau Ödön, Bauer Aladár, Bense Dezső, Makay Jenő, Kálmán Endre, Kristóf József 10—10 kr. Grosz Dezső, Petry Vincze, Szomor Gyula, Szabó Imre, Schwarcz Izidor, Weber Lőrincz 5—5 kr. Fábith Mihály 2 kr. Összesen 92 kr.

IV. osztály. Blau József, Kukorely Nándor, Spolarich János 15—15 kr. Farkas Dezső 10 kr. Bojnicszer Gyula, Dunai Andor, Fekete Pista, Grosz Andor, Mészáros Mihály, Nagy Gyula, Kalmár József, Pázsit Flórián, Szabó József, Szabó László, Takács Andor, Tarjányi János, Terjék Antal, Vidéki Károly 5—5 kr. Összesen 1 frt 25 kr.

V. osztály. Endre István 50 kr. Morár Sándor, Tábi László 25—25 kr. Fehér Alajos, Fekete Béla, Lajos Jenő, Tóthfalussy Ödön 15—15 kr. Czitter Mór, Fejes Kálmán, Frank Sándor, Hemmert Mihály, Krúdy Ferencz, Policzzer Lajos, Szomor József, Sztójákóvics Sándor, Weinberger Lajos 10—10 kr. Farkas Antal, Fiesór Antal, Matlon Aladár, Sallai József, Tóth Ferencz 5—5 kr. Összesen 2 frt 75 kr.

VI. osztály. Kékeffy Sándor 30 kr. Eisler Emil, Stopon Kornél, Stainer Sándor 25—25 kr. Frank Géza, Ivácskovics Mátyás 20—20 kr. Erdős Kálmán 11 kr. Deskó József, Herke Sándor, Kaip Vilmos, Poór Sándor, Schummer Antal, Szabó István, Stiebel Lőrincz, Tarjányi Sándor, Weisz Zsiga 10—10 kr. Prém Péter 5 kr. Összesen 2 frt 51 kr.

VII. osztály. Dániel Mihály, Spolarich Lajos 1—1 frt. Frank Sándor 60 kr. Ádám Gyula, Gáll Imre, Iványi Ferencz, N. N. 50—50 kr. Auner Béla, Dongó Orbán 30—30 kr. Bálint Flórián, Lichtfuss Antal 25—25 kr. Prékóss Miklós, Rádi Vincze 20—20 kr. Mátyás Péter, Aranka Mihály 15—15 kr. Basch József, Bakos Nándor, Fazekhass Gusztó, Kertész Mór, Pálffy Zoltán, Rácz János, Vörös Róbert 10—10 kr. Összesen 7 frt 10 kr.

VIII. osztály. M. László 50 kr. Erdélyi István, Pászka István, Tóth Endre 10—10 kr. Összesen 80 kr.

Összeg: 16 frt 69 kr., azaz o. é. tízenhat forint és hatvankilenc krajczár.

Nagylelkű alapítvány. Fischer Sámuel Baján, a bajai főgymnázium javára 1000 koronás alapítványt tett oly rendeltetéssel, hogy annak kamataiban a magyar történelemben kitűnő előmenetelt tanúsító két növendék felekezeti különbség nélkül részesüljön. Az ép oly nemes, mint hazafias tett nem szorúl dicséretre.

Magyar nevű tanulók. Az az indítvány, melyet lapunkban a tanuló ifjúság elé terjesztettünk, nem hangzott el eredménytelenül. Már eddig is sokan fordultak hozzánk a névmagyarosításhoz szükséges kellemek ügyében fölvilágosításért, s ez mutatja, hogy szavunkat az ifjúság megértette. Most mint értesülünk, a budapesti VI. ker. kereskedelmi iskolában egyszerre 200 tanuló adta be kérvényét nevük megmagyarosításának engedélyezéseért. Veniat longus idem petentium ordo!

Felhívás. Felkérjük az összes középiskolák növendékeit, hogy a közhasználatban lévő diákműszavakat és diákkifejezéseket, szólásmódokat sürgősen írják össze s küldjék el legfeljebb 10 nap leforgása alatt szerkesztőségünkbe. E műszavak egy, az összes magyar diákokat érdeklő munkában lesznek földolgozva.

AZ ÜNNEPLŐ IFJÚSÁG.

Márczius 15-ike a középiskolákban.

Mint valami hatalmas orgonán fölzengő diadalmi himnusz: olyan vala az országnak szívvel-lélekkel teljes ünneplése, melylyel a szabadság újraledésének félszázados fordulóját megülte. Márczius 15-ikén ünnepi színt öltött a vidék a Kárpátoktól az Adriáig, piros-fehér-zöld lobogók tengere hullámozott és ellenállhatatlanul tört az ég felé a lelkesedés. A templomokban hálaadó Istentiszteletre gyűltek a hívek, a polgárság körmenetekre vonult és a színházakban a nagy napok emlékét szolgálták a darabok. De az öröm és kegyelet nagyszerű nyilatkozásából az ifjúságnak jutott ki az oroszlánrész; az ifjúságnak, mely a márcziusi tények kivívásában annyi dicsőségre tett szert Gyönyörűséggel olvassuk a tudósítások sorozatát, ezt az anyagot, mely annyi mámoros lelkesedésnek, annyi nemes hévnek, annyi duzzadó erőnek ékesen beszélő tanúsága.

Legelső renden a nemzet virágáról, a *főiskolai ifjúságról* kell megemlékeznünk, mely három napot lefoglaló diákkongresszusra gyűlt a fővárosba. A vidéki akadémiák seregesen képviseltették magukat ezen szép egyöntetűséget mutató ünneplésben. A kongresszus legértelmesebb része a márczius 13-án, az új városház dísztermében lefolyt ülés volt. Megnyitókép *Hercegh Mihály*, a tudomány-egyetem rektora intézett nagyszabású beszédet az ifjúsághoz. Utána *Jókai Mór* emelkedett föl szóra. A mint szép fehér fejét, tisztes ősz szakállát megpillantotta a közönség, viharos eljenriadal tört ki, ezernyi kéz integetett és kendő lobogott feléje. «*Lelkem fia!*» kezdte mély-séges megindulással a költő... de szavát elfojtotta az ifjúság lelkesedésének elemi nyilvánulása. Csak nagysókára mondhatta el ünnepi beszédjét, ezt a való-ságos prófeta-revelációt, melyet lapunk élén közlünk. Utána *Ábrányi Emilnek* — lapunkban is megjelent —

ódáját élvezte a hallgatóság. Végezetül *Madarász* József országgyűlési képviselő keltett leirhatatlan hatást. A nyolczvan éves öreg úr, a mult hagyományainak ezen tisztele/reméltó megtestesítője rajongó idealizmussal fordult az ifjúsághoz «Arra kérélek benneteket, édes barátaim, kedves fiaim, hogy tanuljatok sokat, szerezzetek tudományokat. Tanuljatok meg, hogy nem a hivatal, nem a rang, nem a méltóság tesz az embert, hanem az egyéni jelességek. A szabadszeretetet tartsátok meg az életpályán is; az önzetlenség legyen a vezető csillagotok, lelketek legyen erős, jellemetek tiszta, mocsoktalan. A mint hívek lesztok a hazátokhoz, úgy áldjon meg az én Istenem!» A fiatalság a köszönő szavak után vállra kapta Madarászt, folyton éljenezve vitte le egész az utcára.

Hogy a százados ünnepet ülő jövő nemzedék lássa, milyen volt a magyar tanuló-ifjúság ünneplésmódja a félszázados évfordulón, kötelességünknek tartjuk az összes intézetek ünnepi műsorait közölni s mindaddig, míg csak tudósításokat kapunk, elsőbbséget adunk e rovatban a félszázados ünnep műsorainak. Bár idejében kértük az ifjúságot, hogy küldje be a műsört, még igen sok helyről nem kaptunk lapunk zártáig. Az egyes intézetek ünnepének műsora a következő:

A budapesti Piarista főgymnásium. 1. «Hunyadi-induló», előadta a kegyesrendi tanárjelöltek közreműködésével a gymn. tanulók zenekara. 2. Ünnepi beszéd, mondotta Siklóssy László VIII. oszt. tan. 3. «Hymnus», elénekelték a főgymn. énekkar. 4. Petőfi «Márczius 15. 1848.», szavalta Vasdényey Imre VII. o. t. 5. Petőfi «Nemzeti dal», szavalta Szombat-helyi József VII. o. t. 6. Magyar dalok, előadta az énekkar. 7. Tóth Kálmán «Kik voltak a honvédek?», szavalták Mutschenbacher Tivadar VII. és Lengyel Árpád II. oszt. tanulók. 8. «Nagy idők tanúi», szavalta Jánok Lajos VIII. oszt. tan. 9. «Szózat», énekelte az énekkar. 10. Vörösmarty «A vén cigány», szavalta Benárd Agost VIII. oszt. tan. 11. «Rákóczy-induló», előadta a zenekar.

Az V. ker. áll. főreál. 1. «Szózat», énekelte az intézet ének-kara, vezette Zerkovitz Béla, harmoniumon kísérte Stern Károly. 2. Hofer Károly kir. főigazgató úr megnyitotta az ünnepélyt. 3. Ünnepi beszéd, tartotta Winter Rezső. 4. «Ötven év után», drámai költemény, írta Fleischmann Imre, előadták Feldmann Ede, Borsodi Ödön és Katzburg Aladár. 5. Petőfi «Nemzeti dal», szavalta Erdei Aladár. 6. Beszéd «1848. márczius 15. és az ifjúság», tartotta Kell Dezső, 7. «1848.», óda, írta Fleischmann Imre, szavalta Katzburg Aladár. 8. Tóth Kálmán «Előre», szavalta Feldmann Ede. 9. «Rákóczy-induló», előadta az intézeti zenekar, vezette Zerkovitz Béla.

A budapesti II. ker. felső kereskedelmi iskola. 1. «Hymnus», énekelte Wittkowsky Antal énektanár vezetésével az ifjúsági daloskör. 2. Megnyitó beszéd, mondotta Péter János igazgató. 3. Ünnepi beszéd, mondotta Wagenhofer József tanár. 4. «Boka kesergője» Zsadanýitól, hegedűn előadta Kozsokár Döme felső o. t., zongorán kísérte dr. Ürmössy Gyula tanár. 5. «Márczius 15.» (pályanyertes mű), írta Speckner Endre felső oszt. tan., szavalta Jónás István felső o. tan. 6. «Nemzeti dal», írta Petőfi S., zenéjét szerző Kálozdy János, énekelte Witkowsky Antal

énektanár vezetésével az ifjúsági daloskör. 7. «Petőfi szabadságszeretete» (pályanyertes mű), írta és felolvasta Speckner Endre felső o. tan. 8. «Szegény legény búja», Ábránd, zongorára szerző Ábrányi Kornél, zongorán előadta Gräfl Károly felső o. tan. 9. «Nemzeti dal» Petőfitől, szavalta Tolnai József felső o. t. 10. «Mi piroslik ott a sikon...», Nagy Sarlónál... (dalok a szabadságharc idejéből), énekelte Ondrus Pál tanár, zongorán kísérte dr. Ürmössy Gyula tanár. 11. «Szózat», énekelte Wittkowsky Antal énektanár vezetésével az ifjúsági daloskör. Az ünnepély után az ifjúság a honvédszoborhoz vonult és azt megkoszorozta.

A budapesti VI. ker. áll. főreáliskola. 1. Ének. Schubert Hymnus, előadta az ének- és zenekar. 2. Elnöki megnyitó, tartotta Gereze Péter dr. tanár úr. 3. Emlékbeszéd, tartotta Kráhl Vilmos VIII. o. t. 4. Rieding O., «Kék szemednek ragyogása...», előadta hegedűn Keller Dezső VIII. oszt. tan., zongorán kísérte Halász VII. o. t. 5. Jakab Ödön «Márczius 15.», szavalta Hajós Dezső VI. o. t. 6. Erkel F. «Hunyadi László» (nyitány), előadták zongorán Opler Hugó és Geduldiger Jenő VIII. oszt. tanulók. 7. Petőfi «Nemzeti dal», szavalta Smilovits Mózes VIII. o. tan. 8. Záróbeszéd, tartotta Rajner Ferenc igazgató úr. 9. Kölcsey «Hymnus», előadta a dal- és zenekar.

A budapesti VII. ker. magy. kir. áll. főgymnásium. 1. Kölcsey «Hymnus», előadta a kör ének-kara. 2. Ünnepi beszéd, mondotta Szigetvári Iván tanár úr. 3. Petőfi Sándor «Talpra magyar», szavalta Spitzer Endre VII. o. tan. 4. Storeh Ernő ifj. elnök beszéde. 5. Petőfi Sándor «15. márczius 1848.», szavalta Weigl Géza VI. o. t. 6. Induló, előadta a kör ének-kara. 7. «Repülj feccém...», előadta Bárdos Ártúr VI. o. t. 8. Ábrányi Emil «Márczius 15.», szavalta Gottlieb József VII. o. t. 9. «Rákóczy-induló», előadta a kör zenekara.

A budapesti ev. ref. főgymnásium. 1. 220-ik dicséret hetedik verse, énekelte az ifjúsági énekkar. 2. Megnyitó beszéd, tartotta Molnár Sándor igazgató. 3. «A nap története», elmondta Glatz János VIII. o. t. 4. «Talpra magyar», szavalta Lénárt Dezső VIII. o. t. 5. «A nap történeti jelentősége», előadta Pruzsinszky Pál dr. tanár. 6. «Óda», írta és szavalta Szalay Károly tanár. 7. «Ötven év», felolvasta Miklós Ödön VIII. o. t. 8. «Szózat», énekelte az ifjúsági énekkar.

A budapesti VIII. ker. közs. főreáliskola. Az ifjúsági énekkar Meiszner Imre tanár vezetésével a «Talpra magyar» teljes szövegének eléneklésével negyedkilenczkor nyitotta meg az ünnepélyt. Az ének-számot Wolf Nándor VIII. o. tan. szavaltata követte, ki Szabó Endre «A szabadsajtó ünnepére» cz. költeményét adta elő. Utána Schwarcz Gyula VII. o. t. Petőfinek «15. martius, 1848» czimű költeményét szavalta hatással, mire az intézeti férfiak Meiszner I. tanár közreműködésével az «Insurgensek riadóját»-t adta elő. Felsmann J. igazgató tartott ezután részletes és érdekes ismertetést az 1848-iki eseményekről, majd pedig az énekkar a «Hunyadi induló» gyűjtő hangjaival fejezte be a sikerült ünnepélyt.

A budapesti IX. ker. felső kereskedelmi iskola. 1. Megnyitó beszéd, tartotta Fillingner Károly igazgató. 2. «Hymnus», előadta az ifjúsági énekkar. 3. Ünnepi beszéd, tartotta dr. Körömy Árpád tanár úr. 4. Melodráma «Petőfi a Hortobágyon», szavalta Lesskó Ferenc I. oszt. növ., kísérte Göbblér Géza III., Láng F. II. és Kalliwoda F. III. oszt. növendékek. 5. «Lekaszálták már a rétét...», hegedűn és cimba-

lommal előadták az intézet növendékei. 6. Nagy Ferenc III. o. t. szavalta a «Talpra magyar»-t Petőfitől. 7. Dr. Kacziány Géza tanár ez ünnepre készített ódáját szavalta el, igen nagy hatást keltve. Az ünnepélyt a Kossuth-induló hangjaival fejezték be.

A bajai kath. főgymnásium «Tóth Kálmán» önképzőköre. 1. Jelige, «Szózat», előadta a főgymn. ének-kara. 2. Elnöki beszéd, tartotta Török Konstant tanár. 3. «Nemzeti himnus» Beliczaitól, előadta a főgymn. ének-kara. 4. «Ima a hazáért», írta Incezy László, szavalta Schwarz O. VII. o. t. 5. «Márczius 15.», írta Jakab Ödön, szavalta Szücs F. V. o. t. 5. «Petőfi a Hortobágyon», melodráma Várad-Kún, előadták Hesser A., Alföldi L., Nagel F. VIII. és Scherer S. V. o. tanulók. 7. «A koldus», írta Ábrányi E., szavalta Schober Béla VIII. o. t. 8. «A szabadsághoz», írta Petőfi S., előadta Pollerman A. VII. oszt. tanuló. 9. «Rákóczy-induló», énekelte a főgymn. ének-kara.

A csiksomlyói róm. kath. főgymn. 1. «Nemzeti ima» Bartay Edéltől, énekelte az ifjúság vegyeskara. 2. Felolvasás, tartotta Balló István tanár. 3. Hegedű-hármas, játszották Jakabffy András és Pitter Ferenc VIII. oszt. tanulók, Kerekes Károly VI. oszt. tan. 4. «Talpra magyar» Petőfi Sándortól, szavalta Fülöp Sámuel VII. o. t. 5. «Nemzeti dal» Boldis Ignácztól, énekelte az ifjúság vegyeskara. 6. «Szabadságdal» Garay Jánostól, szavalta Márton Venczel VI. o. tan. 7. «Magyar nyelv» Ábrányi Emiltől, szavalta Miklós Hugó VIII. o. tan. 8. Szabadságdalok, hegedű soló, játszottá Vida József VI. oszt. tan. 9. Alkalmi beszéd, mondotta Daradics Félix VIII. o. t. 10. «Megalni a hazáért» Bayer F.-től, játszottá az ifjúság zenekara.

A lévai kegyesrendi főgymnásium. 1. «Szózat» Vörösmartytól, énekelte a főgymnásium ének-kara. 2. «Nemzeti dal» Petőfitől, szavalta Taubinger László I. o. t. 3. Emlékbeszéd, tartotta Lőcsi István VIII. o. t. 4. «Márczius 15.» Petőfitől, szavalta Rosenfeld Izidor VIII. oszt. tan. 5. «Az 1848–49. évek eseményeinek ismertetése», írta és felolvasta Balla József VIII. o. t. 6. «Kossuth sirja» Ábrányitól, szavalta Laufer Lipót V. o. tan. 7. Abt. «Vándor dala», énekelte a főgymn. ének-kara. 8. «A vén zászlótartó» Petőfitől, szavalta Vlesek Ferenc VI. o. t. 9. «Petőfi mint bafai az ő költeményeiben», írta és felolvasta Szilassy Caesar VIII. o. tan. 10. «A ledőltszobor» Petőfitől, szavalta Hirschberg József VI. o. t. 11. «Hymnus» Kölcseytől, énekelte a főgymn. ének-kara. 12. «Fel a zászlót» Dr. Kiss Sándortól, szavalta Básti István VIII. o. t. 13. «Hunyadi induló», előadta a főgymn. zenekara.

A pécsi kath. főgymnásium önképzőköre. 1. Petőfi «Nemzeti dal», szavalta Gombos Lajos VII. o. tan. 2. «Mily változásokon ment át a magyar alkotmány a reformkorszakban?», felolvasta Beck Lajos VII. o. t. 3. Zoltán Vilmos «Márczius 15.», szavalta Rihmer Oskár VIII. o. tan. 4. Petőfi «15-ik márczius 1848.», szavalta Poszek Géza VII. o. t. Ezen ülés nem az ötvenes évfordulót ünnepelte, csak a rendes márcz. 15. ét. Az ötven éves évfordulót majd áprilisban fogjuk megünnepelni.

FEJTÖRŐ.

Rovatvezető: Csizsár József.

Számtani kérdés:

Hány liter 25 kros bort kell 42 liter 35 kroszhoz önteni, hogy a keverék 32 kros legyen?

Földrajzi kérdés:

Mi a neve a filiszteusok öt városa egyikének Palesztinában? A Földközi-tenger partján fekszik; egykor híres erőd s székhelye volt a Derketo-cultusnak. Itt verte meg Bouillon Gottfried kereszties hada 1099-ben az egyptomiakat.

Történelmi kérdés:

Mi a neve azon erősségnek Franciaországban, a Lavoureuse mellett, a hol 1871-ben három napig tartó ütközet volt. Werder és Bourbaki hadai között; a vár 1871. február 18 án német kézbe került, de később visszakerült.

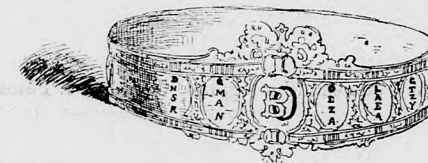
Természetrizai kérdés:

Melyik egyéves növény az a szegfű-félék rendjéből, melynek vékony és keskeny szárai vannak; gyűrűsen álló levelei 20–30 cm. hosszúak; virága fehér, magva apró fekete? Szárártva tehenekek széna gyanánt adják.

Mértani kérdés:

Egy derékszögű-négyszög alakú kertet hat egyenlő részre osztunk. Ha mindegyik résznek hossza a kert hosszának $\frac{1}{3}$ -a, szélessége pedig a kert szélességének $\frac{1}{2}$ -e, akkor minden résznek a kerülete 216 méter; de ha a részek hossza a kert hosszának $\frac{1}{2}$ -e s ha a részek szélessége a kert szélességének $\frac{1}{3}$ -a, a részeknek kerülete egyenként 224 méter. Milyen hosszú és széles ezen kert?

Képrejtvény.

Megfejtési határidő márczius 26.

A 10. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számtani kérdés: 5 és 7. **Földrajzi kérdés:** Abukir. 1798. augusztus 1. és 1799. július 25. **Történelmi kérdés:** Campo Formio. **Természetrizai kérdés:** Földi mogyoró (arachis hypogaea). **Mértani kérdés:** Az egyik oldal 39, a másik 40 méter. **Képrejtvény:** Fővárosi színekör.

Helyesen megfejtették: Dörfler Nándor, Weisz Hugó, Tenner Pál, Nikolényi István, Hodács Agost, Rosenfeld Richárd, Denk Gusztáv, Wágner Rezső, Klimkó Mihály, Nasesák Andor, Szabadfy Kornél, Nevelős Gyula, Finály Árpád, Rippner Dávid, Stefanovics Gyula, Fischer Ernő, Boreczky Elemér, Farmasy Antal, Balog Imre, Kelemen Imre, Juhasz László, Berger Mór, Venetianer Frigyes, Köhegyi Andor, Kinsky Jenő, Bleszits Ferencz, Gruber Győző, Lászlóffy Béla, Eisler József és Alfréd, Alliquander Ödön, Kokesch Sándor, Laczkovich Dezső, Furché János, Nyúl István, László Sándor, Szabó Béla, Lichtenstern Béla, Halmay Béla, Kállai Béla, Kirchner Gyula, Kurez Ede, Wittmann György, Emeneth György, Gayer Gyula, Freund Géza, Blumenschein Henrik, Szécskay Árpád és Dezső, Gstettner Henrik, Trummer Árpád, Fetter Kálmán és Kornél, Gránitz Géza, Kutlik Félix, Sebők Dezső, Goldberger Ödön, Schaffer Imre és Emil, Török Pál, Stiefelmayer Károly, Dessauer Aladár, Farkas Tivadar, Gretzmacher János, Lusztig Zoltán, Bohrandt Lajos, Krumm Ödön, Pieker Gerő, Wechsler József, Vaska István, Vad Lajos, Boldini Rezső, Várady Károly, Baum Miklós, Kukuberger Henrik, Magarasevits Leontin, Schlesinger Ferencz, Weisskopf Rezső, Schmidt Károly, Pappszász Tamás, Benczik Samu, Halphen Jenő, Pirger

Károly, Skoda Albrecht, Friedmann Árpád, Balog István, Reisz Lipót, Havas József, Binét Menyhért, Rutschek - goston, Péter Károly, Ecsy József, Frim Ervin, Bárdos Brunó, Stiegler Lajos, Dániel Minály, Süle Lajos, Fiedler Kálmán, Róth Béla, Freyer Gyula, Wolf Pál, Andrásy Károly, Molnár János, Lehmann Henrik, Gombár István, Kurimay Mihály, Zsigmond Ferencz, Dajka István, Kiszely Géza, Havas Gyula, Hübner János, Worlicsek Frigyes, Pfeiffer Gyula, König Dénes, Bayer Károly, Muntány Emil, Benedek István, Hirschler Károly, Wollner Ernő, Grossmann Oszkár, Burján Rezső, Bíró József, Demjén János, Orlovsky J., Leistner Emil, Deutsch Rezső, Halmi Gyula, Póka Kálmán, Zahoranetz Ödön, Füredi Imre, Piszár Antal, Vismovszky Rezső, Gerstlaner Albert, Beck Frigyes és Vilmos, Almásy József, Weiler Lajos, Pethő Emil, Pély Károly, Horn Félix, Nagy Vince, Jakab János, Deák Lajos, Neuhäuser Imre, Ladányi Dezső, Lukhaub Gyula, Fortvingler Sándor, Strasser Mór, Tirmeier Ferencz, Rosenberg Ignác, Stern Ödön, Czigler Béla, Krepelka Ferencz, Szadnik Sándor, Puskás Endre, Laban Antal, Kepes Ernő, Gerlóczy Endre, Beck István és Pál, Reif Béla, Szmrécányi Nándor, Voszka István, Gelesies Dezső, Benke Andor, Szabó József, Sessler Pál, Fábián József és Gáspár, Früstök István, Groedel Arthur, Andriska Emil, Körtvélyessy Zoltán, Böhm Gyula, Szauter István, Winter Adolf, Bródy Béla.

A kitűzött jutalom fejében Acsády Ignác: «Magyarország Budavár visszafoglalása korában» című nagy történelmi munkát (ára 1 ft 80 kr.) *Gruber Győző* főgymnásiumi VII. oszt. tan. nyerte el Pécsen.

SZERKESZTŐI TELEFON.

1293. sz. előfizető. A pályamunkákat borítékban s bérmentve kell küldeni. — **B. E.** Szerezze meg Négyesy László vagy Dengi János Verstanát. Legjobb azonban, ha lemond a versírásról, mai nap már realisabb kenyérkereset után kell nézni. — **B. F.** Szabadka. Önnel van tudósítónk. — **K. B.** Budapest. Beküldheti, de a közlését mostanában nem ígérhetjük, mert fejtőrovatunk bőségesen el van látva. — **E. Gy.** Szeged. Lehet, de a mint látja, annyi tudósítást kapunk, hogy a legjobb akarat mellett sem közölhetjük valamennyit. — **62. sz. előfizető.** Nem illik úgy mondani. — **H. J.** Nyitra. Mások írja ki a nevét rendszeren; most nem tudtuk elolvasni, azért nem is vehettük a megfőtők közé. — **935. és 3120. sz. előfizető.** A hiányzó számokért forduljanak egyenesen a kiadóhivatalhoz. — **R. J.** Kaposvár. Megmarad a régi. — **Cz. B.** Forduljon ez ügyben Goldzieher Károly úrhoz Budapest, Holló-u 4. sz., ő írta azt a kérdést és megoldást. — **N. Gy.** Kassa. Mint diákember, Jósikának minden regényét olvashatja. — **J. L.** Kíspeszt. Az iparművészeti iskolába való felvételhez négy polgári osztály elvégzése elégséges; megkívánatik betöltött 15 év és annak igazolása, hogy a hozzátartozók a tanuló anyagi főtartásáról és iskolai szükségleteiről gondoskodni fognak. — **G. D.** Budapest. Előbb mutassa meg, hogy tényleg tud előfizetőket gyűjteni, azután megkapja az ismertető szöveget, melyeket oly felülően nagy számban kér. — **F. H.** Homonna. 1. Beküldhet. 2. Ha használható, miért nem? 3. Az «Eppur si muove» diák-alakjai a költői ábránd szülöttei, de mintául Jókainak a reformkorszak nagy emberei szolgáltak. Jenőy Kálmánban sok van Kisfaludy Károlyból és Katona Józsefből, míg Barkó Pál határozottan Körösi Csoma Sándornak, a lángelkű ázsiai utazónak mása. — **Előfizető.** Pozsony. Kérdésére megadja a választ a mai számunkban közölt ismertetés. — **V. S. és H. J.** Nagykanizsa. Teleki József gróf nagy munkájában, a képes Irodalomtörténetben és Fenini olasz irodalomtörténetében (Olesó könyvtár) elég adat található. — **W. V.** Nagykanizsa. Az «ildom» szót Széchenyi István gróf csinálta, az állami és társadalmi téren kifejtendő bölcsesség és mérsékelt értelmében. «Vezérszó: ildom! a zászlón: előre!» mondja Arany János «Széchenyi emlé-

kezete» zengett hatalmas költeményében. — **J. S.** Nagykorós. Küldje be a francia eredetét. — **Selmecei Iyöista.** Kár volt azon a peidán annyira megakadni. Ilyféle tévedés hébe-korba el szokott esüszni. — **B. S.** Kokova. Forduljon e tárgyban a Franklin-Társulathoz. — **P. K.** Trenesén. Az antikváriumok árai között nincs oly nagy eltérés. Bekötési táblát az évfolyam befejeztével kaphat, 65 krajczárért. — **H. Gy.** Budapest. A kéreztett külföldi írók élnék. — **Sz. J. Győr.** Utána néztünk a legnagyobb bibliográfiában és ennek alapján állíthatjuk, hogy *Járdánházy Dániel* nem fejtett ki irodalmi működést. Úgy látszik, csak magamulattára foglalkozott a versírással, mint azt annyi ember teszi, a nélkül, hogy nyilvánosságra jutna. — **Z. L. Szatmár.** Arany László «Elfrida»-ja megjelent a Kisfaludy-Társulat évkönyveinek III. kötetében, azonfelül az «Uj Idők» tavalyi folyamában. — **St. M.** Pozsony. Vörösmarty után verset sóhajtani a «Kis gyermek halálára» nagy bátorság! Ha pénzbe kerülné, bizony nem tenné! — **S. Ö.** Nagyvárad. Olyan fizikai könyvet nagy sajnálattal nélkülözünk irodalmunkban. Nansen-közleményünk nem fordítás: azt Szivós Béla szabadon dolgozta fel Nansen Frithiofnak «Hóczipón Grönlandon keresztül» című műve után. Ha fizikai körök számbavehető működést fejt ki, küldhet tudósítást. — **M. J.** Rózsáhegy. Elfogadjuk. Ertesítései mindjárt az ülés lefolyása után indítsa el. — **D. R.** Szombathely. Petöfi, Tompa és Arany életét népszerűen, kedves előadásban írta meg a fáradhatatlan Gaál Mózes. A könyveskék most jelentek meg. — **M. Mihály.** Budapest. 1. Az előfizetési számot a czímszalagon lelheti meg. 2. Hogy melyik Verne lezsebbik regénye, azzal a kérdéssel úgy vagyunk, mint Páris az aranyalmával. A legnagyobb hatást mindenestire az «Utazás a föld körül 80 nap alatt» meg az «Utazás a holdba» tette; az előbbi színdarabban is feldolgozták. — **B. F.** Szabadka. Miután P. Y. kollégája már előbb ajánlkozott, őt fogadtuk el tudósítónak. Buzgósgáért köszönet. — **Niobé.** Sietünk megnyugtatni az ön búsongó szívét. Mutassa ki, hogy hány előfizetőt gyűjtött s a kiadóhivatal nem késik fadóozását honorálni. A mi másik kérdését illeti, ön zsákban maeskát árul. Már hogy fogadhatnók el közlésre dolgozatát, mielőtt láttuk volna? Hogy «kit terhel a küldetés?» Fura kérdés. Ha mi viselnék a diákoktól hozzánk küldött minden egyes dolgozat postaköltségét, hát ninesen annyi csillag az égen, mint a mennyi bélyeget kellene fizetnünk. — **L. S.** Kecskemét. Ha iskolai színi előadásokat akarnak rendezni, ne adjanak elő egész darabokat, hanem egyes hatásosabb részeket, melyek a darabból kiszakítva is, önálló értelemmel bírnak. Ily részeket kínálgatnak a következő drámák: «Bánk bán» (az össeesküvők jelenete), «Árpád ébredése» Vörösmartytól, «Maróth bán» (Maróth és Bad párjelenete), «Szigetvári vértanúk» Jókaitól, «Hún utódok» Váradí Antaltól; a vígjátékok sorából Kisfaludy Károly «Kéri», «Pártútoi», «Mátyás diák»-ja mind beválnak.

Önképzőkörök, társulatok, műkedvelők figyelmébe.

Éppen most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában Budapestben:

A SZABADSÁG ÜNNEPÉRE

SZÍNI KÖLTEMÉNY HÁROM KÉPBN.

Írta

KOZMA ANDOR.

I. kép. Fényzőn. (7 személy.) — II. kép. Ború. (5 személy.) — III. kép. Béke. (7 személy.)
A közel jövőben országszerte ünnepélyekkel ülik meg szabadságharckunk felszázados évfordulóját. Kozma Andornak ez a színi költeménye ily alkalmasra bizonyára a legalkalmasabb darabok egyike.
Megjelent mint az **Olesó Könyvtár** 1063—64. száma. Ara 20 kr., mely megrendeléskor levélbélyegekben beküldhető.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott középiskolai ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Negyed évre --- 1 ft 20 kr. Fél évre --- 2 ft 40 kr. Egész évre --- 4 ft 80 kr. <i>Megjelenik minden vasárnap.</i>	SZERKESZTI Dr. RUPP KORNÉL főgymnásiumi tanár. Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	SZERKESZTŐSÉG: Budapest, IX., Soroksári-u. 31. KIADÓHIVATAL: Budapest, IV., Egyetem-utca 4. <i>Kéziratokat nem adunk vissza.</i>
--	---	--

NEMZETÜNK NAGY KÖLTŐI.

(*) Ifjusági irodalmunk az utóbbi évek alatt oly nagy lendületet vett, hogy termelés dolgában egy színvonalon áll a francia és német ifjusági irodalommal. A mily nevezetes alapja a műköltészetnek a népköltészet, s a mint igazi műköltészet nem képződhetik a népköltészet kellő méltánylása nélkül, ép oly fontos az ifjuság irodalma a nagy közönség, a felnöttek irodalmának fokozatos fejlesztésére vonatkozólag.

A közönséget hozzá kell szoktatni ahhoz, hogy olvasson, de a mit Palkó meg nem szeretett, azt Pál sem fogja szeretni, — tehát Palkót hozzá kell szoktatni, hogy majd Pál korában is szeresse a betűt, a könyveket. Tehát a közönséget az olvasáshoz serdülő korában kell hozzászoktatni.

Ime az ifjusági irodalom föllendülésének titka. Évenként 8—10 ezer tanuló kerül ki az iskolából az életbe. Ezek mind intelligens tagjai a társadalomnak, belőlök válik az újságolvasó és könyvvasárló közönség. Tíz év alatt nyolczvan-százezer olvasó! Nagy szám, s bizonyára elég tekintélyes arra, hogy az intelligencia fokát demonstrálja. Ha ezek diákkorukban nem szeretnek olvasni, később gyűlölni fogják a könyveket: de tőlünk függ, hogy rákapassuk az olvasásra, mert igen ritka diák az, a ki olvasni nem szeret. Csak olyan könyvet kapjon, a mi tetszik neki, mert a diák előtt nines tekintély. Nem nézi ő, hogy ki írta, csak azt keresi, hogy tetszik-e neki az olvasmány, vagy nem. Ha tetszik, akkor elolvassa a teljesen ismeretlen nevű író munkáját is, — ha nem tetszik neki, akkor írhatta azt a könyvet a világ legnagyobb zsenije, rá se hederít. Hanem aztán ha egy író megszeret, akkor annak minden betűjét falja, — elég példa rá Verne, a kit az egész világon minden diák szívesen olvas.

Bizonyára nem csalódunk, ha Gaál Mózeset azon írók közé sorozzuk, a kiket minden magyar diák ismer és mindenik szívesen olvas, akár mint átdolgozó, akár mint novellista, akár mint poeta, akár mint esztetikus jelenik is meg előttünk. Gaál Mózeset úgy ismeri a magyar diák-

világ, mint a ki legszebben tud az ő nyelvén szólni s a mit mond, azt élvezetesen adja elő. Annyi szép történetet hallottunk már tőle, hogy őt még akkor is szívesen hallgatjuk, mikor nem mesemondó ajkkal beszél édes szép regéket, hanem mikor komolyan egy-egy nagy íróról, költőről, a magyar szellem kiváló képviselőiről tart érdekes előadást.

Tudjuk előre, hogy nem száraz életrajzot hallunk, hanem élvezetesen és érdekesen megírt jellemképet, hogy az író műveit nem hidegen méltatja, hanem úgy, a mint ő szokott írni, élvezetesen, tanulságosan.

Egyik jőnevű kiadónk, a pozsonyi Stampfel-czeg most egy újabb vállalatot indított meg «Nemzetünk nagy költői» czímen, melynek az a czélja, hogy a tanulóifjuság megismerje legkivalóbb íróinkat, akár olvasta már azok műveit, akár nem, úgy hogy idővel az egész magyar irodalomtörténet kiegészüljön ez írói jellemképekből.

Eddig Tompa, Petöfi és Arany költészete jelent meg. Aranyt minden negyedik osztályos, Petöfit minden ötödik s Tompát minden hatodik osztályú tanulóknak meg kell ismernie e vállalat füzeteiből. Ezt joggal megkövetelhetjük az iskolában, mert e füzetek mint magánolvasmányok húsz krajczárért megszerezhetők. Ennyit egy-egy évben minden tanuló áldozhat. S van-e diák, a kit erre erőltetni kellene? Alig hiszem.

E vállalatnak épen az a czélja, hogy a tanulóknak hozzáférhetővé tétessék mindaz, a mire okvetlenül szüksége van. Utóvégre mindent megsem lehet az ifjusági könyvtára bízni, szerezen maga a tanuló is egy kis könyvtárt, neki való hasznos és jó könyvekből.

A megkezdett sorozatban egymásután fognak jönni: Vörösmarty, Kisfaludy Károly, Kölesey, Berzsenyi, Csokonai, Zrinyi, Balassi, Jósika, Eötvös, Kemény, Jókai, Katona, Szigligeti, Madách stb.

Nemcsak felhívjuk figyelmeteket erre a vállalatra, de ajánljuk is, hogy pártoljátok a saját magatok érdekében, mert ezeknél jobb és olesőbb könyveket, melyekre okvetlenül szükségtek van, nem szerezhettek.